

30670 వ్రతిది నము వ్రకటిం వ(బడును

Vol. 10.

నంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ ఆగష్టు నెల 23-వ తేది గురువారము

ద థి రో ధ్గా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, శ్రావణమాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.

No. 128

నంచిత ౧౨౩

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిజుడియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశైట్టమాదినిగల మాయమందుగాదు. సకలుమందులవలన మోసముగలుగను. వంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు. అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా॥ సత్యనారాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీబాలికా (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చుకొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీముదటివాచకము డిటా	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-స్త్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముద్రునది)	...	1	4	0
సత్యవత్యపాఖ్యానము-పద్య కావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్యమేని వదల మది జనింపదు.	...	1	0	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి వెల 0-8-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

మాకు స్వల్పవస్తువు లేక గొప్పవస్తువు అను వ్యత్యాసమేలేదు.

సామాన్యల పౌకర్యార్థమై చిన్నముపులుకూడ మిక్కిలి అందముగను,

దృఢముగాను తయారుచేసి అమృతమనకు సిద్ధం నుంచియున్నాము

సామంతిబిల్ల 1/2 సవస్తురదివ

కొప్పె

మహారితో సహా

రూపు 12-0-0

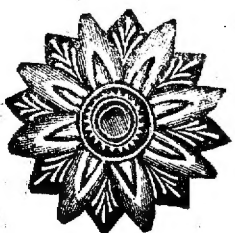
1/2 వరహాపత్తులో తయార

1/2 సవరందిమహారితో సహా

గును. మజూరిమాత్రము

రూపు 8 0-0

రూపు 4-0-0

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు నెం. 25 చై నాబజారునోడ్డు, మదరాసు.

1842 (3)

రుధిరోద్ధారి సంవత్సర ఫలం

ఈపద్యమును గవరచితి అన్ని పురుషులు కోరాలు గడచిపోలిది క్రమక్రమముగా మందమైపోవును.

పరిలింకిపుడు

సీ॥ కలియుగాంతరమునం దిలనైదువేలపై నిరువది నాల్గు వత్సరములకును! సరిరుధిరోద్ధారి సంవత్సరమునందు పరివర్తనము జెందు ధరలు వినుడు! ప్రతిమిచ్చియునేయు వడ్లుగోధుమజ్జాన్న సజ్జరాగులు తెలల్ శనగపులవ! మినుముకంది పొగాకు ధనియాలు పసపును నాముదాల విశేలు సగునుమంద! మింకులోగొన్ని మిక్కిలి మందమగుట! దోమనని యొగదృష్టిచే చాచే పల్లి! రామబ్రహ్మంబు గుంటూరుపురస్థు డింపి పలికెనుకై దీని తత్త్వంబుగనుడు॥

దాచేపల్లి రామబ్రహ్మం గుంటూరు.

సంపూర్ణ భారతము 1-4-0

మహాభారతకథ యంతయు నొక్క రాత్రి ప్రదర్శనమునకు పీలుగ వ్రాసిననాటకము. భీష్ముని స్వార్థత్యాగము, కర్ణజననము, ద్రాపదీ స్వయంవరము, ద్రాపదీవస్త్రాపహరణము, సైంధవ పరాభవము, ఉత్తర గోగ్రహణము, శ్రీకృష్ణ రాయబారము, అభిమన్యు పరాక్రమము, భీష్మద్రోణ కర్ణులయుద్ధము, దుర్యోధనునిపరితాపము చక్కగా వర్ణింపబడినవి. వేయేల చదివిచూడు.

దస్తావేజుల మతలబి 1-0-0

సివిలరివిన్యూ, క్రిమినలు, రిజిస్ట్రేషరువగైరా ప్టాపులు అర్జీలు వ్రాయుమార్గము తెలుపుచు. శ్రీ వెంకటేశ్వర కంపెనీ, గుంటూరు

నక్షత్రములెన్ని?

“నార్మన్ లాకేయర్ అబ్జర్వేటరీ” నుండి డాక్టర్ విల్లియం బి. ఎస్. లాకేయర్ గారు “బి: రీస్ ను డైలీ మెయిన్” పత్రికకు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

అకాశమున ఎన్ని నక్షత్రములున్నవి?

ప్రతి ప్రక్క యొక్క యంత్రమున దరిదాపుగా నుండవలయును. అకాశమున ఎంతటి వాండవీటునైన నక్షత్రమును భాయాభరణము తీయగలగు దూరదర్శిని యంత్రము (టెలెస్కోపు) చే కనుగొనగలమో తెలియకొనలెను. భాయాభరణము తీయగల దానిని యంత్రముగించవలెను. ఏలనన యంత్రమున పెద్దదూర దర్శినితో చూచినప్పుడే మానసిక దృశ్యమే చిన్న నక్షత్రముగా గూడ భాయాభరణము తీయవలయును (ఫోటో గ్రాఫిక్ ప్లేటు) లో కనబడెను.

తెండ్రుక వని యేమనగా అకాశమునందు వేరువేరు భాయాభరణమున దీని వాటన్నిటియందుగల నక్షత్రముల తెల్లని బిచ్చమున.

ఇందులకు అకాశమునందున్న నక్షత్రములెన్నియో మనకు దాదాపుగా తెలియదు. ఏమి, ఎంత యెక్కువ కేంద్రముల దూరదర్శిని యంత్రముతో చూచిన యెక్కువ యెక్కువ నక్షత్రములను కనబడును. ప్రపంచములో గల పెద్దదూర దర్శిని యొక్క పరిమాణము యెక్కువగా తెలియకొనబడలేదు.

మరియు, భాయాభరణమున తీయవలయునట్లు భావించుటలో నికరమునకు యెక్కువ యెక్కువ కాలము పట్టుచున్నది.

అన్నిటికన్న భూమిపై విషయమేమన, మనకు నక్షత్రములెన్ని కన్పించునో సామాన్యమున కన్పించునట్లు యెక్కువగా నీలము యంత్రముగొని యున్నది. అయ్యది తారలను నక్షత్రములనుండి తొలగించుచున్నది.

నక్షత్రములన్నియు సమానమైన తేజస్వీలుగా గానను విషయమందందు తెలియదు. భూగోళాంత్రాక్షాంశ తేజస్వీలకు పరిమాణము (మాస్టిట్యూటు) యను పదము నుపయోగించుట, ఒక పరిమాణమున 2^{1/2} రెట్లు యెక్కువగా చేసినయెడల దానిపై పరిమాణము తెలిసికొందుము. ఈవిధమున కూడ మొదటిపరిమాణముల నక్షత్రములెండవ పరిమాణముల నక్షత్రములన్న 2^{1/2} రెట్లున్నవలెనన్ను గ్రహించుచున్నాము. తెండ్ర పరిమాణము గల నక్షత్రము, మూడవ పరిమాణము గల దానికన్న 2^{1/2} రెట్లు మృదువైనట్లు గలది.

ఎట్టి సమాచారములేని మానవదృష్టితో చూచిన యారవ పరిమాణముగల నక్షత్రములుమాత్రమే కనబడును. అందుచేట్లు చూచినవారికి 7,600 నక్షత్రములే కనబడెను. కాని యందర్థ సంఖ్య మాత్రమేది గంతమునకు మార్చినకొద్దయైన యెల్లప్పుడును గాచరచున్నాము.

పరిమాణములందు (మాస్టిట్యూటు) యేమాత్ర మధికమైన నక్షత్రసంఖ్య చాల ఎక్కువ అగును.

మాంటివిల్సన్ అబ్జర్వేటరీలో నున్న 60 అంగుళముల ప్రతిఫలించు కద్దముగల దూరదర్శినితో నయిదుగంటలనే పుంచి తీయబడిన భాయాభరణము 20 వ పరిమాణముగల నక్షత్రములను చూపుచున్నది. ప్రపంచములో నన్నిటికన్న పెద్దదైన 100 అంగుళముల ప్రతిఫలించుకద్దము (రిఫ్రెక్టర్) యాబ్జర్వేటరీయందే యున్నదియెడల పరిమాణముగల నక్షత్రముల భాయాభరణములను దీనిని అవింతమునకంటెకొంతగా నుడవు. ఎట్టి యంత్రముతో ప్రత్యేక మందరిని కలెచిచూచిన నక్షత్రసంఖ్యను గూర్చి యెక్కువగా విడిచిగా తెలుపును. కాని యట్టిపని జరగలేదు: కనుక నొక యంత్రము భూగోళాంత్రాక్షాంశమున 10 అంగుళముల భూగోళములో నిష్పాటికి నక్షత్రములైన 35 వేలదే పరిమాణము వరకుగల నక్షత్ర సంఖ్యతో ప్రిక్షింపబడినది ఇది దాదాపుగా పూర్తియైనదకు సంఖ్య. ఇక పరిమాణమున 271,800 చుక్కలున్న: వరుస 2 వ పరిమాణమున 15,470,000 చుక్కలును: పదునెడవ పరిమాణము 54,900,000 చుక్కలను, యీ భాయాభరణములతో ప్రతిభూమి చూపుచున్నది.

భూవాభివృద్ధిచే గణితముల: నక్షత్ర సంఖ్యను 17 వ పరిమాణమున మించి 25 వ పరిమాణమునకు గనుకరిచి 750,000,000 నక్షత్రములను జూపుచున్నది.

ఎట్టి యెక్కువైన బట్టి యంత్రమున చూడగా నక్షత్రముల మొత్తమునకు 1000,000,000 ఒక వేలము మిలియనులకు, కన్పించునట్లు విడిచి కలెచింపబడు యెక్కువగాక యుండవలెను. కనుక నక్షత్రముల మొత్తము సంఖ్య పరిమితి 1,500,000,000 (పదునైదుకోట్ల మిలియనులు) యుండవలెను అని నక్షత్రములు. (స్టార్ డిస్కవరీ)

సమన్వయ సూత్రము

గౌ. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారి ఉపన్యాసము
గౌరవనీయులైన సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు, ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ ఇంగ్లీషు భాషలో కాలేజీ యూనియన్ సాపైటీ యొక్క ప్రారంభోపన్యాసమును “సమన్వయము జీవన సూత్రములలో నొకటి” యను విషయముపై చెప్పిరి.

గౌ. గవ. వాల్టరు స్కాట్టు ప్రధానజడ్జిగా రథ్యతీతను వహించిరి. మాఖ్యోపాధ్యాయులు ఉపాధ్యాయులే భావచాలమంది విద్యార్థులునూడ విచ్చేసిరి.

ఉపన్యాసము

గౌ. సి. పి. రామస్వామిగారు ఉపన్యసించుచు తాను చెప్పవలసిన అంగములలో మూడై, భువుగా రచించిన “కాలప్రమేయ” సమన్వయమును గ్రంథములో చెప్పబడిన కొన్ని అంశములను నమోదుచి యుండుననిరి. తాను జేసియున్న యొక భావించునట్లు యాభావముల సర్వజనాంగీకారముగా లేకపోయినను సర్వజనముల మౌన మన్నించుచు గౌరవముగలిగి యుండవలెను. కాని యాభావముల నాచరణలో బెట్టుటకు ప్రయత్నించునట్లు మౌనము యందుకే కన్పించును. తమ యుద్దేశముల నాచరణలో బెట్టునట్లుకు సంఘ సూత్రములను మౌనము మరల గూడదు. ఇట్టిసమయమున నందే సమన్వయము యావశ్యకము. తమభావములను దేలి యితరులు వాటినినమోదుచి యుండవలెనని కోరవలయును. కార్యాచరణమున దైక్యత, కట్టుబాటును కొంతవరకు కావలసియున్నది. సంఘమున గాని, స్థాపనమున గాని తేరుము గలగునట్లుగా తమభావముల నితరుల యొక దానిని జేయగూడదు. పిదప ఉపన్యాసమును కొంత బోధనగాని జీవితము చర్యలనుగూర్చి వ్రాయబడిన గ్రంథము నుగూర్చి చెప్పెను. రోజువారీగా వివిధ కార్యకలాపములు, యొకరు చెప్పిందివినుట కిచ్చునట్లుచేసి దాడుటచే యాతంజీవికము నిర్దేశమయెను. సమన్వయముగా పంచేముట కల్పింపవలెను. మనస్సునకు కొన్ని కట్టుబాటులను యవశ్యకము. ఈదేశము యొక్క కాకిన, సాంఘికవిషయములం దట్టి కట్టుబాటు, లేదు. అందుకల్ల ప్రజలనేక తెగలుగా కేర్పడి యెవరియొక్కవచ్చినను వారాచరించుచున్నారు. మనవికప్పుడు పాశ్చాత్యులతో సమానమైన వాగ్విరోధ గ్రహించుచున్నాము. ఒకరితోనొకరు పోటీగానుండవలసిన కాలమిది. అట్టియెడ ప్రజలు తమజీవితములను కొంతవరకు చక్కబెట్టుకొనుట అవశ్యకము.

విద్యుట్లు, రాజకీయతల్లెలకు తమకార్యసాధనములలో నడుచుచున్నదేమన, మనదేశమున సమన్వయ, కర్తవ్యసంఘములకు (జాయింటు స్టాంకంపెన్) తగినవసతులు లేకపోవుటయే సంఘములోను, కానములలోను కొన్నిచూపులు జరిగినగాని యీ విషయమునం దిట్టిసాక్షి గాంచలేదు. కాని యంత మౌనమున పాశ్చాత్యులలో పరిస్థితులు బాగున్నవి కలంకవర్త.

పాశ్చాత్యులలో పేదరిక మెప్పుచున్నది. భవనము పేదవానికిని గల తారలమృదులచాల ఎక్కువగుచున్నది ఇట్లు ప్రస్తుతము ప్రపంచమునందుగల స్థిరమైన వాణిజ్యపులలో నొకటి. ఇట్టిసమయమున సమన్వయమును బాగుగా పంచేయవలెను. ఇక వివాదముగూర్చి యాలోచించుట. గవ. కేంకర నాయకుగారు గొప్ప సదుద్దేశముతో మలబారు వివాదాధానమును తెచ్చివెట్టెనగాని పోయినవందలైన ముడిటిలోను తెక్కురు ఒక్కరిచివామైన యీకానముననుకరించి జనుకలేదు. దీనివల్ల యేమి బెలియించునని ఒక ప్రత్యేకవ్యక్తి గొప్పసదుద్దేశము జుండవచ్చునగాని, యాతని ప్రయత్నములు అయినను నొందుటకు సంఘసంతోషముగలది వాటివాచరణలో బెట్టులెను. జన బాహుళ్య మంతయు తనభక్తిమున్న గాని తనకోర్కెలు కొనసాగి. మరయు, భావములగుగాక యాచరణలయందు, ఒకభయము కట్టుబాటులే సమన్వయమునందవలెనని తెలియబడుచున్నది. కానవిషయములం దిది యత్యావశ్యకము. భావములను దేవునిమోక్షములలో వారు సర్వస్వసంకేతము గలిగి యుండవలెను.

ఆచరణయందు స్వతంత్రము

తమ భావములను కల్పించుకొనుటలో, కావలసినంత స్వతంత్రము గలిగియుండవలెనుగాని వాటిని యాచరణలో బెట్టుకప్పుడుమాత్ర మించుక లొంగియుండవలెను. కొందర దురభిప్రాయ బడుదురని గాని, కొందరు విమర్శకులని గాని యాలోచించుక నేను సారా దుభాషములకద్ద త్రాగుదు యాపుటకు చేసిన ప్రయత్నముగూర్చి యందుకే చెప్పెదను. త్రాగునూడదని తెల్లబుట్ట ప్రతిమానపునీక కార్యముగా

నా దుక్కు గలదు. అట్టి పని యెవరు చేసినను కొంతవరకు దేశసేవచేసినట్లే. మధ్యపాన విషేషముగొరకు దేశకానములలో వీలులేకంతకాలము అట్టి నిషేధము పూర్వము నుండి జరుగకుండ నుండుటకే, ఎవ్వరును త్రాగవారి మనోభిప్రాయము కద్దుచెప్పునూడదు. ఆ మనోభిప్రాయము సదుద్దేశములన గలిగినది కాదు. చాల నీచమైనదైనప్పటికీ గరియే ఇతరులను తమ కడుమునకు తీర్చుకొనుట తోడనే తృప్తిపెందినయెడల తమరు యాచరణలయందు యిచ్చునచ్చివంత స్వతంత్రముగా మెలగవచ్చును. కాని సంఘసంతోషము గలనీ ఒక్కరికిగా నడచుకొనుటకు నిద్రపడునప్పుడు కాని యితరులను తమ రద్దుపెట్టనూడదు. ఎవరు భావములకు వారు ప్రత్యేకముగా పాధ్యులుగాని, దేశపునోభివృద్ధికే వ్యక్తియు పాధ్యుడుగాడు. దేశములో కార్యములు జరుగునట్లుకు ప్రతివాడును పని నడపించుటకు తోడ్పడుదురు. ఫలము యందుకాలస్యముగా చేయవచ్చును; కాని తమ భావములచే యితరుల పాధించకుండ యుండరకు స్వతంత్రము నొనగవలెను.

అధ్యక్షకోపన్యాసము

అధ్యక్షుడగు ప్రధాన జడ్జిగారు ఉపన్యాసమును ముగించుచు ఉపన్యాసమును చెప్పటలో వాంగ్మయములందు ప్రభులని చెప్పుట తెప్పున నుకేవే. “అయిన సమన్వయమునకు విరద్ధియగా నున్నాడు. సాధారణముగా జీవితమునందు గలగు కష్టములందు సమన్వయము చాలవలసింది. ఉపన్యాసమును వ్రాయవచ్చుత్తిలో యితరుల విషయములందు సమన్వయముగా నుండుటవలన యంత తెడుగు గలదో తెలిసికొన గలిగెను. స్వస్థిమయములలో సమన్వయము గలిగియుండవలెను. కాని నీవ్యభాషణతో గాని చు ముఖ్యోగాని సమన్వయమును లిగియుండవచ్చి” అని ముగించెను.

ఉపన్యాసమునకు అధ్యక్షుల కభివందనములతో సభ ముగిసెను.

భావిపత్రిక

ఉచితము

ప్రకటనదర్శిని యను అర్థముగాని విభాగ రాజ్యోత్సవ కమిషన్లు 4 మాసములవరకు వాణిజ్యములగా మార్పులకు వచ్చు మాఖ్యోపాధ్యాయులని అర్హులకే 1 వారములో కచ్చుడును. మిగిలిన మాత్రము 14 అనాము మిగిలినకచ్చు విని జన్మనక్షత్రముగాని జన్మనక్షత్రము లేనిచో విని యిష్టమును (9) అక్షరములు వ్రాసి వి. వి. కంపెనీదను అర్హులకు పంపవలయును. వి. వి. సోమనాథశర్మ, మహారాజ్ కిట్టి, విభాగపట్నం

కనివారల, 25-8-23.

శ్రీ రామవిలాసపథ-తేనాలి

బొబ్బిలి

రెట్లు, 2-0-0, 1-8-0, 1-0-0, 0-8-0, 0-4-0,

వజ్ర బాబురావు,

ఆ. మేనేజరు.

"A Gate"

నెల్స్ ఫిల్లింగు ఫవుంటన్

వేనాలు

రూ. 2-0-0]	[డబులు రూ. 15-0-0
గాజు పాళీలు రూ. 0-4-0, డబుల్ 1-14-0	
గాజు పాళీల	} " 0-2-0, డబుల్ 0-15-0
కలములు	
ఫవుంటన్	} " 0-1-6, డబుల్ 0-12-0
ప్రెక్టికల్	

కర్తవ్యము డబుల్ మిగిలిన వందలమిమను యిష్టమును.

విక్టోరియా డిపో

మైలాపూరు, మద్రాసు.

అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతము

తత్వార్థ నిరూపణము

[సి. యస్. ఆంధ్రాను గారు]

[ప్రస్తుతపు భారతదేశ చరిత్రలో ప్రబోధమునందు గమనింపవలసిన ముఖ్యవిషయములు కొన్ని యున్నవి. వీటిని బట్టిచూడ భారతదేశపు భావిదశ అత్యుత్పన్నమును లేదో వంతమును నుండగలదని నమ్ముచున్నాను నూతన చరిత్ర విశాసము వాడేట్లు గోచరించుచున్నది. దీని కంతటికిని గంధి మహాత్ముడు ప్రారంభించిన ఉద్యమమే కారణమని నేను నమ్ముచున్నాను. ఈ ఉద్యమముకును రాజకీయవిషయములకును గలిగిన వరకృత సంబంధము గురించి పలువురు పలువిధముల ప్రాసీయిస్తారు. కాని ఈ ఉద్యమము కలన గలగు రాజకీయభిమత ముఖ్యములని నేను అంగీరించను. ఉద్యమ ముఖ్యమూలములు ప్రజలు చక్కగ గ్రహించియున్నారు. 20 శతాబ్దములనుండి నేటిదేశమునందున్నాను. ఇట్టి పరిస్థితులను ముందెన్నడును చూచి యుండలేదు. ఇందుల కెట్టి సందేహములేదు. గ్రామములందును ప్రజాసామాన్యములందరూ ఈ ఉద్యమధర్మమును కనుపడుచున్నది. నేను న్యాయముగ జూచినచోచుచున్నది విషయములగురించి వాసెదను

గ్రామజీవితము

గాంధీమహాత్ముడు అసహాయోద్యమము ప్రారంభించక పూర్వము ఎట్టి సంఘటనలను ఒక గ్రామమునకు ఇటీవల నేను కల్గియుంటిని. ఉద్యమము ప్రారంభింపబడిన పిమ్మట ఆ గ్రామమున కంతమార్పు కలిగినదో చూచి నాకు అశ్చర్యము కలిగినది. గ్రామమును అభ్యంతరముగా గావించుచున్న మద్యపాన విశాచమును తరుముగట్టలయందును ఉద్దేశముతో ఒక కథనమును వేసెను. ఆ కథకు నేను కల్గియుంటిని. గ్రామస్థులందరు చోరియుండిరి. వీరిరైతులు, భూస్వాములు జమీందారులు అందరూ వచ్చియుండిరి. చల్లని కెన్నెలలో ఆ దారుణం చేసినట్లు వివరించెను. దైవపాపముతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. ఉద్యమమున కల్గుచుండును ప్రతి భారతీయుడును కృతజ్ఞులవలయును మహాత్ముడుగొప్పించుచున్నాడని ఒక కొక్కెరను ఉపసంగించిరి. తమ మాతృభాషయందు మనస్సు కరుగునట్లు ఇప్పుడునున్న ఉపవాసములను సభ్యులు తదే ధ్యానముతో నడుచుండిరి. అంతట ఒక గ్రామస్థుడు లేచి తానొక మద్యపానముచేయనని కథలు యెఱుఁగు ప్రజాసామాన్యము. అతడు అప్పుకుంటుంటిని చెప్పబడుచుండెను వానితో నొకడు. అతడు దూరముగ ఒక మూల కూర్చొనియుండెను. అతని వాగ్దానమును వినిగానే పూర్వవార పరాయణుడను బ్రాహ్మణుడును అను సభా అధ్యక్షుడు అనిని సమావేశమున కల్గి అరిగినము గావించుకొనెను.

ఇట్లు జమీందారులు, బ్రాహ్మణులు ఇతర ఉన్నతజాతులవారు, మద్యపానమును విడచాడ నంగీకరించుకొనిన తమ పంచపాదములను తమతో సమానముగ అంగీకరించి గౌరవించిరి. ఎవరైనను ఇంకను మాట్లాడవలయునను ఉద్దేశముగా అని అధ్యక్షుడు సభ్యులను ప్రశ్నించెను. ఒక మాసలిల్లు లేచి నిలవబడినది. కనుమగ మాట్లాడకలక తడవబడినది. సభ వారిని చూచి ఆత డిట్లు చెప్పెను. “అవును నేని రాత్రి మాట్లాడవలయుననిన ఇంతకుముందు నే నెన్నడును ఇట్టి కథలయందు మాట్లాడ సామాసింపి యుండలేదు. కాని నామనస్సునందలి అభిప్రాయములను ఈ రాత్రి చెప్పకలచివాను” అనెను. భూస్వాములు జమీందారులు కరితాత్మకములు గావించి ఆ ముదవలెని ప్రశ్న పొందిరి. అంతట ఆమసలిల్లు భూస్వాములకు తిరిగి ఇట్లు చెప్పెను “మీరుకుదా వదురభ్యాసములను వదిలవలయునని కోరుచున్నాను. మేము మద్యపానమును వదిలెదమని వాగ్దానము చేసినాము. మీరు ఇంక వీటిని వాదించవలసి వాగ్దానము చేయవలయునని కోరుచున్నాను. ఆ మాటలనిని జమీందారులు తలలూపిరి. “నిజము. ఇంతకు పూర్వము మేము వీటిని గౌరవించుకొనినాము. ఇకను మేము ఇటువంటి మహాత్ముని ప్రశ్న నానుమును స్మరించుచు వాగ్దానము చేయుచున్నామని” జమీందారులకును ఒకరు చెప్పిరి. నేను ఇంతయు వాడేదో చూచిరి.

అహింసా సందేశము

మరియుక విషయమును వివరించెదను. ఇది దుఃఖమును భరింపజేసెను. అయిన నేను దాని లేవనెత్తినది యొక కొరక

గాదు. దౌర్జన్యము అంత మొందగలయునను మహాత్ముని సందేశము హిమాచలముమొదలు కన్యాకుమారివరకు కేవలము వ్యాపించినది. ఈ సందేశమునకు విరుద్ధముగ కొన్ని ప్రదేశములందు అల్లరులు జరిగినది. యావత్ దేశ వర్తకుల సందర్శనను బొంబయి మద్రాసులందు జరిగిన అల్లరులు, కడకు చారిచారా యందు జరిగిన చాళుఖ్యదౌర్జన్యకృత్యములు ఎల్లవలె తెలియును. గాంధీమహాత్ము డిట్టి దౌర్జన్యమును తీరముగ ఖండించుచుండెడి వాడు. కాని ఒక ముఖ్యవిషయమును గమనింపవలెను. కదిసంకల్పరములకు పూర్వము భారతదేశము నందలి పరిస్థితులకును ఇప్పుటి పరిస్థితులకును ఎంత భేదమున్నదో గ్రహించవలెను. కదిసంకల్పరములకు పూర్వము దేశమునందు అరాజకము వ్యాపించుట వాడుక వాగుగ గెలియును. ఒక రాత్రి రాజప్రతినిధి ప్రయాణము చేసిన కలయునని ఎవ్వరు బా. బువధునో అనుభవము నుండెను. ఎన్ని యోమైల్ల మార్చువరకు నాటుగువందల గజముల కొక దిబ్బి చొప్పున రైలుపార్శ్వము నందంతటను చాళివా రందుకట్టు ఏర్పాటులు చేయవలసి యుండెను. ఏదనింపు కలిగించు ఈ దిబ్బిల ఏర్పాటులను నేను చూచియున్నాను. హంతకుల వారివడకుండుటకై రాజప్రతినిధులు గవర్నరులు ఎన్నియోవిధముల బాగ్రత్త కడవలసి యుండెను. కది సందేశములకు పూర్వము దేశ మెట్లుండెదో అందరు తెలియును. డిల్లీయందు రాజప్రతినిధిగారు హిందీ ప్రభువుగా రూపొందుచుండిరి. వారిని బాంబు చేయబడినది. దైవదేశమున గాయములు తగిలెనుగాని ఎట్టి ప్రమాదము జరుగలేదు. “ఉత్సవమును ఆపవలెను. దీనిని అత్యుత్తముచేయవలెను” అని దైవముతో హిందీ ప్రభువుగారు చెప్పిరి. కాని గాయముల బాధ కల్గి మాట్లాడిరి. ఇట్టి ప్రమాదము జరిగినను భారతదేశపు పౌరులకు తనవై ప్రేమ యున్నదను విశ్వాసము ఇంచుకైనను కల్గలేదని తానా రాత్రియే ఒక సందేశమును బంపెను.

కదిసంకల్పరములకు పూర్వము పరిస్థితి లెట్లుండెదో ప్రస్తుతము ఇంతయు మారిపోయినది. బాంబుల భయము లేక గవర్నరులు రాజప్రతినిధి పర్యటనము లొనర్చుచున్నారని వారు భయపడనక్కరలేదు. ఏయనిన అసహాయమును బాధానుభవముతో దౌర్జన్యముల దౌర్జన్యము అంతమొందిన జాలవని యు, బాధానుభవములను నే విజయము చేపాడుననియు, ఓర్పుతో కాంతముతో ప్రకరించుటచే కలుగువిజయము నిజమగు విజయమనియు నిరూపించెను. ఈ అహింసాసంకల్పము ప్రజల మృదుత్వమునందు చక్కగ నాటుకొనియున్నది. అహింస యనిన కేవలము దౌర్జన్యము లేకుండుటగాదు. అహింసయందు ప్రేమ కర్మము ఇమిడియున్నది. కటికినను ఎవ్వరు చూచినను ఈ సందేశము వ్యాపించి యున్నది. భారతమృదయమునందు నాటుకొనియున్నది. కదిసంకల్పరములకు పూర్వము దేశమునందు వ్యాపించుచున్న దౌర్జన్యభావములు అంతమొందినవి. ఈ దౌర్జన్యభావములకు భయము కేసింది గాంధీమహాత్ము డొక్కడే.

బాధానుభవము-విజయము

కదిసంకల్పరము గరుకాబాగునందు జరిగిన విషయముల నుంచి కొంత వివరించెదను. ఆకాలి నిక్కులు తమ త్యాగమును చూచించు పున్నవారి.లు, ఎల్ల కలపాకాలవై భరించుకొని, మఖమునందు సంతోషము ఉత్సాహము తాండెర మడచుండే ఘోర మర బాధల సమర్థించుటకు ప్రయత్నము పోవుట నేను చూచితిని. తనమత ప్రతిస్థాపనల నుండిన కల్పనమును తొలగించి వాటిని కురల ఉన్నతకథ తీసికొని కన్నులకు నరు సుకల్పి యొకిరి. తమ కేవలములను స్వాధీనము చేసికొనుట తమ భర్తమని సమ్యక్ వారట్లన్న ప్రారంభించిరి. ఇంతకుపూర్వము వారిట్టి ప్రయత్నములు సలుపు నపుడు పశుబలమును నమ్మియుండిరి. ఇప్పుడెన్నో వారు మహాత్ముని సందేశముయొక్క బోధనలను గ్రహించిరి. ఏమైనను సత్య ఇంచుకైనను దౌర్జన్యమును చూచించు ప్రతికూట గడంగరాదని వారు కనుగొని గావించుకొనిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులు వారి ప్రయత్నముల నడ్డగించిరి. కదిసంకల్పరము లేట్లుండెను. కాని నిక్కులు కరు.బడి ఒక దౌర్జన్యమును కొట్టలేదు. నేను న్యాయముగ ఈ కండ్లలో చూచివాను. దైవప్రభావము

సలుపుచు క్రాంతిమార్గములై అనికార సేరకుల ఘోర కృత్యములను అసహాయము సహనముతో సమర్థించుచుండిరి. దెబ్బబొంద దెబ్బ తగులుచుండెను నిక్కులు తమ ప్రార్థనల మానలేదు. ఒకరోజు మూర్ఖత్వముంది. బాధల కాంతముతో సహధించుట తమ భర్తమని తలంచిరి. పూర్వము దౌర్జన్యముతో గావించిన ప్రయత్నములు విఫలము య్యెను. నేను కాంతముగ బాధల సమర్థించుచు దౌర్జన్యమును త్యజించి గావించిన ప్రయత్నములు విజయము గాంచెను. ఒకటి నూతనములగు సాధనములతో కాక కాంతములే నగు సాధనములతో నిక్కులు తమ స్వాతంత్ర్యమును స్థాపించుకొనెను. పోలీసువారు క్రూరులై ఘోరకృత్యములు గావించుచున్న నిక్కులు సాటిలేని ఓర్పుతోడను కాంతముతోడను మెలగుచుండిరి.

గాంధీమహాత్ముని పరిశ్రమసందేశము ఈ విధమున ఆచరణయందుంచుట విజయము కాంచుట చూడగ నానునన్యునందుంచిన సంతోషమునకు విలసిల్లేపోయెను. భారతదేశము త్యాగము బాధానుభవమును ఈవిధమున ప్రకటించి, ఈ క్రొత్త పద్ధతులయందు సక్రమకత్తి పొందుటయు, ప్రభుత్వప్రయత్నము నందు ప్రేమవిధానము సంపూర్ణవిజయము గాంచుట మృదయానందకరమగు విషయముగా, గురుకాబాగునందు జరిగినవిషయములనే నేను మరొకటి ప్రదేశములందు చూచియున్నాను. ఈ నూతనవిధానము భారతదేశమునందే కాక ప్రపంచమునందెంతటను నైతికవిజయమును కాంచుచున్నది. ఇదియుక ఉద్రేకమని గాని నూతనమనిగాని మాత్రమే చెప్పవలెను. ప్రపంచమంతయు వ్యాపించుట మహాకీర్తి, ఆయుధములు, దౌర్జన్యము, పశుబలముతోకాక కాంతము, ఓర్పు, త్యాగము, ప్రేమతో అఖండ విజయము సమకూర్చుగల మహాకీర్తి ఇది యని గ్రహించవలెను.

అసహాయోద్యమము. దాని విలక్షణ

అసహాయోద్యమము సందలి అత్యుత్తమకేవలములను కొన్నింటిని వివరించెదను. శ్రీ ప్రతిభాంతములను ఉద్యమ మూలములకును ఎంతయో సామ్యమున్నది. ప్రేమతో పాపమును దౌర్జన్యమును ప్రతిఘటించు యుద్ధభటులుగ భవ ముండే కలము ననియు, దౌర్జన్యమును జయించుట మనభర్త మనియు గాంధీమహాత్ముడు బోధించెను ఇది మ.ధ్యము. ఇది మన బాధ్యత. ఈ ప్రయత్నమునందు మూడు విషయములను గమనించుట అవసరమని మహాత్ముడు స్వాంతభావమునై చెప్పెను. ప్రతి ప్రజా శాలోవింపకుండుట మొదటి విషయము. దెబ్బత దెబ్బ తిరుగకొట్టుట దౌర్జన్య పరులయొడే దౌర్జన్యము సలుపుట ఎన్నటికిని జరుగకూడదు. “దౌర్జన్యము దౌర్జన్యమువలన అంత మొందదు. కరుణలను కరుణలయతో అంతమొందిన జాలము. వీటిని ప్రతిఘటించుటకు ప్రేమయే సాధన” మని మహాత్ముడు చెప్పెను. అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతమునందీ మొదటిసూత్రము. ఇదే భాగములు శ్రీమద్ గాలివ్యక్తమునై నొసగిన మహాత్మాగ్య నమానందు కనుమరుగై “దౌర్జన్యమును ప్రతిఘటింపకుడు” అన గాదౌర్జన్యముతో ప్రతిఘటింపకుడు అనికీర్తనబోధించెను. ఓర్పుతో ప్రతికూట చిందలేక బాధల సమర్థించుట ఉక్తిమద్యము భౌతిక బలముతో కాక నైతిక బలముతో మనము దేవ్యమును అణగ్రోక్కవలెను. దౌర్జన్యము కృద్ధి చెందుట సహించియుండు మాయ చుండరాదు. సహాయరహితమునకు గడంగవలెను. దౌర్జన్యము ఎక్కడ యుండునో అచ్చట వీనిని క్రత్యేకంపరలెను దానికి మనకును ఎట్టిసంబంధ ముండకూడదు. ఇట్లు మన నైతిక బలముతో దౌర్జన్యమును ప్రతిఘటించుట రెండవ విషయము. మనము త్యాగము చూపి దుష్టులను మనక తన త్రివ్యక్తిముట ముడగవిషయము తా మొనర్చునది తప్పని వారు గ్రహించు సంతకరకు ఎంత గొప్ప త్యాగ మొనర్చుటకు మనము సంసిద్ధులమై యుండవలెను. మనప్రతిపక్షులకు సరియగు మార్గము చూపుటకు మనము సంపూర్ణత్యాగము ప్రకటింప గలిగినపుడే వారు తమకర్మవారిని గాకొరగవలెను.

ఒక ఉదాహరణము

నేను కేంద్రప్రదేశం దోక కాలాలయందు చదువుచుంటిని. నన్ను అన్యధాముగ ప్రేమించు ఒక మిత్రుడుండెను. కేనోడివిషయ తర్కవారియందు ప్రకరింప నుండుటను ఆతడు చూచెను. నేను అనకొని ట్లొర్పుచుండిన వాటివలనంతయు నివృత్తయోజనమై నేను అభ్యంతిపాలై యుండెడివాడను. నామిత్రుడు నన్ను సమీపించి, నేను చేయవలసిన దానితప్పనిపిక మొనగెను. నేను అతని మాటలను పాటించలేదు. “నీవు అట్లాన ర్పక నున్నావా? అని మొందును. నేను నీతో మరల కలసి మాట్లాడమి” నామిత్రుడు పలికెను. నన్ను ప్రాణతుల్యముగ ప్రేమించు న మిత్రు డిట్లు గొప్పగానే నన్ను ఆదరించి యుండిన

మాను లోలిపోయెను. నా కన్నీళ్లు మును విడనాడుట అతనికి దిగ్భ్రమం నాకు తెలియదు. అయినను అతడు నా కన్నీళ్లు కొరకు అంతర్ధానము మాత్రం గలిగెను. నా మిత్రుడు ఇట్లు తన సహాయమును నిరకరంబు తీర్మానింపక ఆశ్రయము యొందిన ముత్తెరియై అంత ముందరికి. నేను ప్రస్తుతమై యుండెడివాడను. అట్లుకాక నా మిత్రుడు సంతోషమును ప్రేమతో సహా నిరాకరణమును గడంగుటచే నాద్రుమ లోలి పోయెను. నా యిరువురమైతి అధికమయ్యెను.

నా పోయిన రాజకీయమునకు నిజముగ అర్థమిది. అప్పుక సమయము జరిగిన భూమి కృత్యములు మరల జరుగకూడదని ప్రతిపాదించినప్పుడు నా మిత్రుడు చెప్పటకు మహాత్ముడు ఆనందాచార్యుని మాట ప్రారంభించెను. ఈ ఉద్యమమును ప్రారంభించినపుడు నేను వారివద్దకుంటిని. ఈ ఉద్యమము దేశ మీది యని వారపుడు నాకు స్పష్టముగ చెప్పిరి.

నిర్భయముగ వాదనలు అవధింపకలుగుట ఈ ఉద్యమ ఫలితములలో ముఖ్యమైంది నేను నమ్ముచున్నాను. సత్యము కొరకు స్త్రీలు పురుషులు అనేకులు నేటిదినము వాదనలను సత్యముతో అనుభవించుచున్నారు. భారతీయులు ఎట్టి ప్రతికూల ఆలోచించక దౌర్జన్య మొనర్చక కాంతముగ వాదనలనుభవించుచున్నారు. గాంధీమహాత్మునితో కూడ వేలకొలది భారతీయులు కారాగృహములందు కాంతముగ వాదనలనుభవించుచు తమ ప్రేమసంకేతము ప్రపంచమున దండెత్తుట వ్యాపించునట్లు చేయుచున్నారు. భారతీయుల కష్టములకు పాదపాదములు పెట్టెను ఇందు భారతీయులు ఎందులకు ఈ విధమున వాదనలనుభవించుచున్నారని విషయమై ఇంగ్లాండు నా స్త్రీలు ఆలోచించవలెను. ఆనందాచార్యుని అంత మొందినది పూర్వకమెప్పుడువలన లాభములేదు. అంగ్లేయు లిట్లు చెప్పుటలన వారికింకను సరియగు దృష్టి కలుగలేదని గుర్తుచుచున్నది. కాని భారతదేశమునకును ఇంగ్లాండుదేశమునకు భేదములు అంత మొంది మైత్రీ కుదరవలయునని ఇంగ్లేషువారు భారతీయు లిట్లుచేయవలెనని చూపుచు వాదనలు అర్థమును గ్రహించుట అవసరము.

అస్పృశ్యత

ఆనందాచార్యుని అధ్యాత్మిక లేదా మత విరాజిల్లు ఈ దేశమునందు అస్పృశ్యతదోషము కళంకముగ నున్నది. ఈ రెండు సంవత్సరములలో అస్పృశ్యత కొంతవరకు అంత మొందినదనుట గొప్పవిషయము. ఇందులకు మనము పరిమేళనయెట్లు వందనము లిప్పించవలెను. అస్పృశ్యత అంత మొందినగాని స్వరాజ్యము మనము పొందెనామని గాంధీమహాత్ముడు చెప్పెను దక్షిణదేశమునందు గలిగిన గొప్పయ్యాయలను చూపిన హృదయమునకు ఆనందము కలుగుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు ప్రేమతో పంచుటలను ఆలొగన మొదలుకొనుట గాంధీసతీమణి తన మాతృప్రేమను పంచుటలై ప్రపంచవేదముల హృదయ రంజకముగ నున్నది. అస్పృశ్యత దోషమును అంత మొందించుటకై గాంధీసతీమణి కంకణము కట్టుకొని పనిచేయుచున్నది. ఈ మహాద్యమము దేశమంతటను వ్యాపించి ఈ పవిత్రమగు భూమి యందు అస్పృశ్యత అంత మొందగలదని నమ్ముచున్నాను.

హిందూ మహామృదీయ సభ్యము

ఎన్నిరకములనుండియో వచ్చుచుండిన మహాత్ముల మొకటి ఇంగ్లాండున పరిష్కారముగావించె నున్నది. ఎందరో మాధులు నిరక్షరకుటుంబము అగు జనజాతియు. ఇట్టివారికింకను హిందు మహామృదీయ వైవమ్యము బీజమున్నది. ఒక్కొక్కసారి మరలవైవమ్యములు ప్రబలి ధర్మము అట్లే అంతరించుచుండును. ఇదివరలో ఇట్టి విషయ సభ్యులనులను నేను చూచియుంటిని అది నాకు జాతీయోద్రేకమును కలిగించు మనదర్శన విహ్నుములగు కనపించెను. ఈ విషయసభ్యులనులను నిర్లక్ష్యభావముతో చూచుచుండుటకు కూడ నేను కనుగొంటి. అంతయును క్రతుత్యాగత్రయ చేసి ప్రజలు చేయవలసిన దేమియు లేదను భావము వ్యాపించియుండెను. కొలదివారములందటనే మరల దౌర్జన్య విషయము జరిగెను. ఇప్పుడేమి చూచుచున్నాము? అంతయును మారిపోయినది. భారతదేశమునందు దన్ని భాగముల నుండియు ప్రజానాయకు లనువారు, వెనుకనుండి భారతదేశము ప్రేమను పొందుచున్నట్లు, ముందుటి దేశములకై ప్రాణములనై సన్నిపత ధర్మము నున్నాడు. ఇన్నిదినములున్నను మును, హిందూమహామృదీయ సభ్యుల కిట్లుకావలెను అందొకరు గాఢమైతిగలుగు. ఇయ్యది తిరుణమువచ్చినపుడు విజయమంది గరివిజ్యముల నన్నిటిని పొగట్టకలుగును. ఇప్పుడా విప్లవాన్ని వైకి లేచుచున్నట్లు కాన్పించుచున్నగాని అది వెలునె అంతవేలములకున్నది. సర్వోన్నత, వి. రాజగోపాలాచారి, కందాను గాంధీ, వాకీ అబ్దుల్లాఖాన్, బాబ్సా

డాక్టరు కిచలూగారి ఉపన్యాసము

గాంధీమహాత్ముని విడుదలనిమిత్తము
సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించిన
దేశీయుల కధికొత్త హామీ కలుగును

శాసనసభలకు వెళ్లుట నిష్ప్రయోజకము

స్వరాజ్యపక్షము వారిలో ఏకాభిప్రాయము లేదు

22 వ తేదీ సాయంత్రమున అనామకాబాదులో జరిగిన ఒహింగున డాక్టరు కిచలూగారు ప్రవచించిరి. "హిందువులు మహామృదీయులను ఒకరితోనొకరు పోరాడుచున్నారు. దేశమును దశకక్షితము చేసితిమి. ఇంకను ఏమిచుచున్నది దేశము కొరకును మరయుకొరకును సంఘమును సమపుష్టమున నాయకులందరు నేటిదినంబు ఒక మంచిధానము నేర్పించి ద్యాపిసినవారి సమగరించి పనిచేయుటకు దేశములు సంస్థియుగా నున్నారు ఢిల్లీలో నెప్టెంబరు 15 వ తేదీని అనంతమహాసభను జరుపుకొనెదల అన్ని పక్షముల నాయకులందరు జరుగవలెను. ఆసభలో రాజకీయ మరదిషయములగు వివాదములనుగూర్చి ఏదోయొక సమాధానము తుదిదినంబో గాంధీమహాత్ముని విడుదలచేయవలెనని కోరుచు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలెను. అట్లుచేసిన దేశీయులలో సభకమును నర్తనాచారు మరల కలుగగలదు. అట్టి ఉత్సాహమును కలిగించుటకు గాంధీమహాత్ముని నామముతో సమానముగ నార్జునే సాధనము చేరదయిన లేదు.

మొహరంపండుగ

లాహోరు, మిరట్టు

లాహోరులోను మిరట్టులోను మొహరంపండుగ కాంతముగా జరిగినది. జిల్లామేజిస్ట్రేటును పోలీసువారును కిగిన యేర్పాటుల నన్నిటిని చేసిరి. (ఆ. వె)

గంగ వరదలు

బాలియావద్ద గంగానది ఏటిగట్టులెగిరి. బాలియావద్ద ఇయ్యది భాగము జలమయమైనది. (ఆ. వె)

అస్సారి, రాజేంద్రప్రసాదు, చిత్తరంజనదాసు మున్నగువారు నాయకుల చేతులు పంజాబునకు వెళ్లి 'అటుల చేయరాదు' అని చెప్పియుండలేదా? వారలే ఈ అల్లరలకు దౌర్జన్యసాధనములతోగాక ప్రేమ త్యాగసాధనములతో ఆపగలిగిరి. సర్వజనీన హిందూమహామృదీయ మైత్రీ భారపోయవలసినయెడల అమె సంతోషముతో తన ప్రాణముల నై నను అర్పించునని నాకు నమ్మకము గలదు.

భారత భవిష్యత్తు

భారతదేశపు భవిష్యతు ప్రకాశంకరముగ నుండగలదని నాకు నమ్మకముగలదు. ఈ దేశము ప్రాచీనతమ దేశములకు సంగమ స్థానముగ నుండగలదు. అట్లున నేల ప్రపంచమున కంతటకు సంగమస్థానముగ నుండగలదు. ఈ దేశమునందలి కాంత వారావరణమునందు పాశ్చాత్యులు ఆకాంతిని విడచి సాధ్యమును పొందుటకు వలనుగలదు. ఈ దేశమునందెయ్య ప్రపంచమున కంతకు నా సిద్ధాంతమును మూలరేఖను ప్రేమ త్యాగ సంకేతము బయలుదేరునని నాకు నమ్మకము గలదు. ఈ భారతదేశము క్రీస్తుబోధించినదానినే బోధించు న నియమ క్రీస్తు జీవించిన విధమునే జీవించుననియు నాకు నమ్మకము గలదు. పాశ్చాత్యదేశములో మేము దౌర్జన్యముల సంగ్రామములందు వివ్యాసము గలవారమై భోగభాగ్యముల వెన్నెంటి ఆత్మకావలమై పాశ్చాత్యులతో ఆత్మీయంబ క్రీస్తును కోల్పోయితిమి. ఇప్పుడు అయినను మరల కనుగొనవలెను. అక్రీస్తును భారతదేశము ఇప్పుడు సికార్డును గ్రహించుచున్నది. క్రీస్తు సిద్ధాంతముల ప్రహించుటకు స్వయముగ వాదన గుండు న్నుది. అట్లుకుదకు ఈ దేశము క్రీస్తుతత్వమును బోధపరిచి ప్రపంచమున కంతకును ఏనుక్రీస్తు కుమారుని నుండగలదు. (నెల్సన్)

స్వరాజ్యపక్షము

స్వరాజ్యపక్షమువారిలో శాసనసభా ప్రవేశ విషయమున భిన్నాభిప్రాయము లేవు. అన్ని కానకభిలషాను స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రవేశింపవలెనని కొందరును, ఒక్క భారత శాసనసభలో మాత్రమే ప్రవేశింపవలెనని కొందరును కోరుచున్నారు. ప్రభుత్వమునకు స్వరాజ్యపక్షమునకు దన్నిరకముల వారును గూడ చేరుచున్నారు. వారికి దేశభిమానమును లేదు మతాభిమానమును లేదు. అట్టివారు దేశముకొరకును మరయు కొరకును గూడ పనిచేయరు. ఉలేముల ఫటావా ప్రకారము మహామృదీయు లెందును కానకభిలషు వెళ్లగూడదు. అట్లుగా అమలులో నున్నంత కాలమును వహామృదీయు లెందును వెళ్లకు. భిలషకును స్వరాజ్య పక్షమునకును మరలను అట్లుగా అమలులో నే యుండునని కిచలూగారు నుడిచిరి.

38 వ దేశీయమహాజనసభ

మాలానా మహామృదాలీగారు

అధ్యక్షక నియోజనము

సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసుసంఘమువారు గూడ మాలానాగారిని ఎన్నుకొనిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ ఆనందాచార్యుల జరిగినది. ఈ సంవత్సరము ఢిల్లీనందులలో కాకినాడలో జరుగు 38 వ దేశీయమహాజనసభ కధ్యక్షునిగా మాలానా మహామృదాలీగారి నెన్నుకొనవలెను అను తీర్మానము సభలో నామోదంబుడెను. (ఆ. వె)

మధ్యరాష్ట్రముల సూచన

కాకినాడ కాంగ్రెసుమహాసభకు మాలానా మహామృదాలీగారిని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనవలెనని మధ్యరాష్ట్రముల (హిందూస్థానీ) రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు గూడ మోచిందిరి సత్యాగ్రహములన రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగలేదు. కాన సభ్యులకందరికిని ఉత్తరములను (వాసిరి) 140 మంది సభ్యులలోను 81 మంది క్రతుత్తరముల నిచ్చిరి. వారిందరును మన మృతాలీగారి పేరునే నూచించిరి.

లాలా లజపతి రాయ గారు

సకుటుంబముగ సాలనుకు వెళ్లిరి

లాలా లజపతిరాయగారు వారి కుటుంబమునా రందగను నిన్న 22 వ తేదీ రాత్రి లాహోరునుండి సాలనుకు వెళ్లిరి. ఈ రెండు మూడుగోజులలోనే వారికి చాల గుణము లిగిరి. నిన్న 22 వ తేదీని వారి లెంపలేచరు 22 డిగ్రీలునుగ్రహించెను. ప్రస్తుత రాజకీయములను గూర్చియు తాము చేయదలచిన పనిగూర్చియు లజపతిరాయగారు త్వరలోనో ప్రకటనను చేసెనని తెలిసింది. (ఆ. వె)

సర్వభక్షకు డనుపేరును నొప్పుచు నిప్పును గాజుపెట్టుట విషపాపాచారములను భక్షించెవారిపుడెచ్చులన్ను దియును తెలిసి. వారి చివరమును ఆ ప్రకృతి మద్రాసునకు దెబ్బపెట్టె వారి కుచక్యతిగలుగును.

సామ్రాజ్య దినోత్సవమును జరుపవలదు

27 వ తేదీ సోమవారమునాడు
కెన్యాహారటాలు జరుపవలెను

విదేశములందు భారతీయులకు
దుర్భరావమానము జరుగుచున్నది.

కెన్యానుగూర్చి బ్రిటను దొరతనమువారు చేసిన తీర్మానమువలన గొప్ప అవమానము కలిగినది. గట్టి ప్రమాణములన్నియు వట్టిపొల్లునూట లైనవి.

హిందూ మహాసభ

21 వ తేదీ సమావేశము

21 వ తేదీ సాయంత్రము 5-20 గంటలకు కాకినాడ మన హిందూమహాసభ ప్రారంభమైనది. వ్యధాక్షుని 12 గంటలకే ప్రతినిధులు చేరుకొనిన సభకు వచ్చి సానంకాలము 5-20 వరకును వేదియైంది.

తీర్మానములు

“కొందరు మహమ్మదీయులు అత్యంత హింసచేయుచున్నారని ప్రకటించి మైలవర, విగ్రహములను తగులగొట్టి, దుకాణములను దోచుకొని, హిందువులను కొట్టుట చాల అక్రమము 2 హిందువులు సంధ్యాకంఠసాది కర్మములను మహమ్మదీయులు సమాజాలను ప్రతిదినము నాయాకాలములందు కాలాతిక్రమణము జరుగకుండ జరుపవలెను గాన, హిందూలు హిందువులను మహమ్మదీయులను తమతమ మతధర్మములను గురించి విధివిధాన కర్మములను సకాలములందు నెరవేర్చుట కొక మతమువారు రెండవ మతమువారి కెట్టి అధ్యంతరము కలిగింప గూడదు” అను నిరంకు తీర్మానమును అధ్యక్షుడే ఉపపాదించెను.

8 “మరల హిందూమతము నవలంబింపగోరిన వట్టానా రాజపుత్రుల నందరిని హిందూమతమున కేర్పరచుట యొరతముగాన నటుల చేర్చుకొనవలెను” అను తీర్మానమును మతస్థిగిరిధర శర్మగారు రుపపాదించిరి. మల్లానారాజపుత్రులను 800 వ వర్సముల క్రితము బలవంతమున మహమ్మదీయులను చేయక పూర్వము వారు హిందూమతమును వలపుచేయెనట్లు వెలువ్రాకర్మల నొనర్చుచుండో అకర్మల నన్నిటిని వారు మహమ్మదీయుల మతము నవలంబించుటకు గూడ వలకుండ బాదాదిగా చేటి వరకు నటులే జరుపుచున్నారని శర్మగారు నడిచిరి. భారత ధర్మమండలి ప్రతినిధి యగు శ్రీకయ్యారెడ్డి స్వామిగారు తీర్మానము ననుమతించిరి. త్రిత్వియుల అధికారవ్రతమును తరించుటకు ౧౦ కారణములను చక్కగా వివరించిరి. తరుత్తేత్రము పాండవ యుద్ధము జరిగినది మొదలు త్రిత్వియుల అధికార వ్రతమును తీరింప సాగెను. బ్రాహ్మణవైశ్య కూడ్రవర్ణములవారిని సంతోషింపభారము త్రిత్వియులమైనందుచే త్రిత్వియుల అధికార మంతరించుట వలననే ప్రస్తుతమేర్పడిన దుస్థితిదేశమున చేపొన్నది. హిందువులు మరల తమ ఆత్మగౌరవాను విభ్రాంతిని బడయవలెనని త్రిత్వియుల బలాధికారమును స్పష్టపరచుచు, కాన నిర్బంధములను యితరమతముల నవలంబించిన హిందువుల నందరిని మరల స్వమతమున చేర్చుకొనటకు హిందువులందర గీరింపవలెనని స్వామిగారు నడిచిరి.

రాజా సర్ రాంపాణింగు (కూరి, విభాల్), రాగాదుర్ల నారాయణింగు (కర్నూ), ధామారతిథానింగు, శివమంగళింగుగారి తీర్మానమును బలపరచిరి.

హిందువులు కాకినాడ హిందూమతమున చేర్చుకొనుటకు హిందూనాయకులు పండితులు మున్నగువారి సహాయముగా నేర్పడవలెనని కడపటి తీర్మానము. తీర్మానములన్నియు సామాన్యములైనవి. రాత్రి 8 గంటల వరకును సభ జరిగినది. 22 వ తేదీ మధ్యాహ్నము జరిగినసభలో అప్పగింపుల గూర్చి నిర్ణయములైనవి. (ఆ.వి.)

నాభామహారాజు

నిర్బంధమువలననే రాజ్యమును వదలెను

“18-1-1922 వ తేదీన మహారాజుగారి అంత్యశ్రేణును మీరు పంపలేదా? 1 బ్రిటిషు ప్రభుత్వముపట్ల రాజద్రోహ చర్యలకు మానడు 2 అకాలిలతో సంబంధమును వదలడు అని ఆ అంత్యశ్రేణు మీరు వ్రాయలేదా?

1922 లో మహారాజుగారి కంఠబడిన అంత్యశ్రేణులోని అద్భుతవిషయములను నేడు ప్రకటించుటకు మాకు స్వాతంత్ర్యము కలిగింది వానిని ప్రకటించుచున్నాము. ఈ విషయములన్నీయు నిజమేయని ప్రభుత్వోద్యోగులు రజువుచేయవలెననియును, మహారాజు నిశ్చయమే రాజ్యమును వదలె ననుమాట నిజమైనవో తర్కబంధములను పులికి పన్నిటిని ప్రకటింపవలెనని తేలికములు పట్టుపట్టవలెననియును, మేము కోరెము. ఈ అంత్యశ్రేణును పంపిన మాకుయే నిజమైనవో మహారాజువై మోపబడిన కేసుయొక్క స్వభావము మారిపోవుచున్నది. 1860 వ సంవత్సరపు సనదు ప్రకారము మహారాజును లభించిన స్వాతంత్ర్యము నాతడు పూర్తిగా తనసంస్థానమున వినియోగించవలెనని. అతడు స్వతంత్ర కృత్రిమ పురుషుడు. అతడు అకాలిలతో సంబంధము కలిగియుండెననియును బ్రిటిషు దొర తనముపట్ల రాజద్రోహము నొనరించుచున్నాడనియును వారు వ్రాసిరి. గాన మహారాజును తొలగించుట కిప్పుడు మా ప బడిన కారణము వట్టి మిశ్రయోగాని నిజముగా దని తెలుచున్నది. మహారాజు స్వబుద్ధిచేత రాజ్యమును వదలలేక, అతని తొలగించుటకు చాల నిసాధములతో కారణములున్నవి యిందుకే దేశీయులందరను స్పష్టముగా ప్రకాశించియుండుదురు.

రాజ్యపరిత్యాగమును గూర్చి నిష్పాక్షికమగు విచారణ జరుపవలెనని గురువారా సంతకుమారు రాజకత్తినిధికి పంపిన తిరివాల్ల కింతవరకును ప్రత్యుత్తరము రానేలేదు. మహారాజునిశ్చయ రాజ్యమును వదలెనని దొరతనమువారు రందురు. అని నిజముగాదని మేముందుము. మావాదమే నిజమని స్పష్టముగా రుజువుచేయుటకు తగిన ఆధారములు మా కిప్పుడు లభించినవి. “నాకు విధింపబడిన వరకులను బట్టి నేను రాజ్యమును వదలుట కంటె సాధనాంతరమే నవలంబింపలేదు” అని జూలై నెలలో మహారాజుదొరతనమునకు వ్రాసిన కడపటి శ్రేణులోని వాక్యం ప బడినది. అట్టివో అది బుద్ధిపూర్వకమగు రాజ్యత్యాగ మెటులగును? కాన నిష్పాక్షికమగు విచారణ సంఘమువారి తీర్పును ఉద్యోగులంగీరించుటయే ఉత్తమము. మహారాజుగారి వ్రాయబడిన అంత్యశ్రేణుయందలి మరి కొన్ని విషయములను గూడ మేము త్వరలో ప్రకటించెదము. జూలై నెల 6 వ తేదీని మహారాజువారు వ్రాసినశ్రేణును దొర తనమువారు పూర్తిగా ప్రకటింపవలెనని” లాహూరు నేషను కత్రిక ప్రకటించెను.

సంజాబ్ ఆర్. యం. యస్. సమావేశము

సైమావేశము రావల్పిండిలో పెన్షెంబరు 8 వ వారములో బాధ్యకర్త డాక్టర్ నందలాల్ యం. యల్. యెగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగును. భాస్వరమహమ్మదు ఖుర్రేషి గారి హాజరునకు భూమన కన్యకలుగా నుండురు.

నాగపూరు సత్యాగ్రహ విజయము

ప్రతిపక్షుల అసత్య ప్రకటనలు

పాశ్చాత్యులు నివసించుచున్న ఏథులలోనే
ఉర్రేగింపు జరిగినది

టైముస్-అసోసియేటెడ్స్ నెనువారి

వార్తలు కల్పితములు

టైముస్ లిఫ్ యండియా యొక్క పాశ్చాత్య పత్రిక (అంతయు అసోసియేటెడ్స్ నెను ఏథులను విజయమున వారి సహింసలే అత్యవసరము ప్రకటించిరి.

1. నిరోధకత్వమునకు గున్న అగ్నిఏథులలోను నుమారు 2౧ మైసూరువరకును ఉర్రేగింపు జరిగినది. ఆ ప్రాంతము నందు పాశ్చాత్యులే అగ్రముగా నివసించుచున్నారు.

2. పోలీసు నూపర్మెంటుకు దళభాస్తు పంపి అతని మృతులతోబాటి ఉర్రేగింపు జరిపినవారై కట్టికట్టెడు. అట్టి దళభాస్తు నెవరను మనలేదు. ఉర్రేగింపు చర్చి మొగముపు తిరుగానీ “చర్చియందుగల గౌరవమును మీ రెవరు దడుచేసి గీతములను నిలిపెదరా?” అని నూపర్మెంటు కవియము వ్రాయవలెనని కోరెను. “అత్యంత బలవంతమైనదము. ఈ శతావధిని మరచుట వారికింకాద ప్రతినిధియైయున్నది.” అని వ్రాయుట దౌర్భాగ్యముతో ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

సగరమునందున్న పోలీసువారి దండరుల ఆనాడు పొడగు పాటి చేపాటి క్రైలును పట్టుకొని ఆ ప్రాంతమున 20 అడుగుల కొకడు చొప్పున గోడుపొడుగునను నిలబెట్టుచు, చాల మంది పోలీసు సద్యోగులుకూడ వచ్చిరి. ఈ రీతిగా తమకు ప్రకటనము జరిగియుండగా 100 మంది కలటేసులు యిద్దరిద్దరికొక వరుసగా నొకరితరువాత నొకరు నడిచిరి. అందరను జాతీయ పతాకములను ధరించిరి. దౌర్భాగ్యసాహిత్య విశేషాద్ధులై జిల్లాపోలీసునూపర్మెంటు గుర్రముపై నెక్కి ఒక్కొక్క ఒడుచు ముందెను పట్టుకొనుచు జన్మేట్ల మెల్లగా తనబండిని నడపించుచుండెను. ఈరీతిగా ఉర్రేగింపు నివీలై నటుల నిర్ణయించుచు కను ప్రభుత్వమువారుల దండు వెంటబడియే యుండెను

ప్రజలకుంపులు మంతెనబాటి రాకుండ నిరోధించి వారి బోధించుటకు చాలమంది కలటేసులను మంతెనద్దలిపిరి. వారి జిజ్ఞాసిని పొరులాలకించి నిలబెట్టెను. పోలీసు నూపర్మెంటు కర్మమును దళభాస్తుపంపలేదనుట కిదియే నిదర్శనము. జిల్లా నూపర్మెంటు ప్రోత్సాహచేసిన ఉత్తరువును పరిశీలించుటకే ద్వై సామాన్యులతో నీ ఉర్రేగింపును సాగించిరి. కందలకొలదిగ పోలీసు వారు చట్టును నిడియున్నను కలటేసులు నిర్లక్ష్యముగ తరచు కాంతిభావముతో యాక్రమ సాగించిరి.

ఉర్రేగింపును గూర్చిన వివరములను కరకరములపై ముద్రించి ప్రకటించిరి. నూపర్మెంటుకునూడ మఱి. “పోలీసు వారి ఉత్తరువును పరిశీలించుట కిదిసరుజము” అని పెద్దఅక్షరములతో వ్రాసిందిరి. అదియే దళభాస్తు ప్రతిపక్ష కత్రికల విలేఖరులు తెలిపి.

అసోసియేటెడ్స్ నెను ఏథులు తిరివాల్లనూడ నిజ నితిని తెలుపలేదు. కమాధానము కడంబడిక మున్నగున వేయును జరుగలేదు. జయధ్వజము చేతునాడవని ఎవరను అజ్ఞాపించలేదు. ఎచటధ్వజము లొంగింప వలసినదియు నాచుకలే మొదట నిర్ణయించిరి. ఆ ప్రకారము చాలవొట్ల జయధ్వజము జరిగెను వల్లభాయి పటేలుగారు

వల్లభాయి పటేలుగారు 21 వ తేదీ వరకును నాగపూరులోనే యున్నారు. రెండవ మారుకాకినాడలో అనామకాబాదు వెళ్లెదరు, వలంటేసుల గమమును

20, 21, తేదీలకు 146 మంది కలటేసులు (నియంత్రణము వారు) అనామకాబాదునుండి స్వగమములకు వెళ్లిరి. డాక్టరు శుకగణ్యుగారి నాయకత్వము క్రింద కడపటి (వానిదరావ్య) కలటేసులు కచ్చురుకే సత్యాగ్రహము నిలబెట్టెనుగాన వారు సత్యాగ్రహ మొనరింపకుండనే మర్చిపోవలసినవైన అని నాగపూరు సత్యాగ్రహ కార్యదర్శి ప్రకటించెను.

అనాథ తురుష్కు సహాయనిధి

బ్రికల్ లో డిప్టీ మేజిస్ట్రేటును తురుష్కు సహాయనిధి కార్యదర్శియైన గువామ్మన్ సహకారము పంపిన 168-1-6 ను వై. సాయిగారు కాన్ స్టాంటినోపొలునకు పంపిరి. ఇంతయు కనులై పంపడిన మొత్తము రూపి 1850-10-6 తేనిధియంతటితో నిలిపివేయబడును.

ఆంధ్రవత్రిక

1923 సం॥ ఆగస్టునెల 23 వ తేదీ

గురువారము

ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభ: శాసనసభాబహిష్కారము

దీర్ఘిలో జరిగెడి ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభలో, శాసనసభల ప్రశ్న యిటులనో, అటులనో పరిష్కార మగును. అంతటితో వివాదము లంతరించిన మేలు. దేశదృష్టి నవనరముగ నిరీక్షింప శాసనసభా ప్రవేశ విషయము నెవరు పైకి తెచ్చినను, వారి నభినందింపజాలము. గాంధీమహాత్ముడు నెలకొల్పిన అసహాయోద్యమమును స్తంభింపజేసిన దీ ప్రశ్నయే. ఈ ప్రశ్నను కాంగ్రెసుసభ ఏ తీరున నిర్ణయించిన, దాని కంగీకరింపవలయు నని, సి. రాజగోపాలాచార్యులు గారితో నడువబడు యంగుఁగియా పత్రిక గోరుచున్నది. స్వరాజ్య పక్షమువా రినిర్ణయము సంగీకరించెదరా? దాను గారి యుద్దేశ మేమియో తెలియలేదు. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు లాహోరు నగరము నందు ముచ్చటించుచు, స్వరాజ్యపక్షమున గాఢ, తమ స్వంత యుద్దేశమును వెల్లడిచిరి. కాంగ్రెసు నిర్ణయము, భారతీజాతి బాగుగ నాలోచించి ఏర్పరుచుకొనిన నిజాభిప్రాయమును దెలుపుచో, తమ ఆభిప్రాయముల కది వ్యతిరేకముగ నున్నను, దానిని తాము శిరసావహించెద మని నెహ్రూ గారు దెలిపిరి. నెహ్రూగారి యుద్దేశములకు కాంగ్రెసు నిర్ణయ మనుకూలముగ నున్న సరియే. తేలియెడల, దాని సంగీకరించుటకు, నెహ్రూగారు కొన్ని మఱుతుల విధించుచున్నారు. ఆ నిర్ణయము భారతీయుల నిజాభిప్రాయమును దెలుపవలె నట. ఈ సంగతిని నిర్ణయించువా రెవరు? నెహ్రూ గారే తమకు దాము నిర్ణయించుకొందురు. తుదకు నెహ్రూగారి ఆభిప్రాయమునకు కాంగ్రెసు నిర్ణయము ప్రతికూలముగ నుండుచో, వారు దానిని అత్యుపేక్ష కుండుట జరుగవచ్చును. ఇట్టి పండిత వాక్యములను పలుకుటవలన, లాభ మేమాలియు గలుగజాలదు. తమ కష్ట మున్నను లేకున్నను కాంగ్రెసు నిర్ణయమునకు కట్టుపడి యుండుటకు, స్వరాజ్యపక్షమువా రంగీకరించునెడల, వ్యవహారము తేలిపోవును. ఆంధ్ర స్వరాజ్యపక్షమువారు, కాంగ్రెసు నిర్ణయము సంగీకరించి, దానికి కట్టుపడి యుండి నిశ్చయించి రని దెలిసికొనుట తెలియు సంతసింపదము. వీరి మార్గమును ఇతర ప్రాంతములలోని స్వరాజ్యపక్షమువా రనుసరించుట మిగుల లాభకరము.

శాసనసభలను బహిష్కరించుటో, లేక వాని యందు బ్రవేశించుటో, ఏదో యొక నిర్ణయమును కాంగ్రెసు సభ నిర్ణయించవలయును. లేనిపోని రాజీవకొంకు బ్రయత్నించి లాభము లేదు. అవి కొనసాగుట దర్శనము. రెంటికిని మధ్య మార్గము నేర్పరుచుటకు యత్నించినకొలదియు, కష్టము లధిక మగును. ఆ మార్గము నాచరణలోనికి దెచ్చుట అసంభవమగును. అసహాయవాదులు శాసనసభా బహిష్కారము ను ధర్మముగ నెంచుచున్నారు. అసహాయోద్యమమున కిధర్మము మూలాధారము

మని వారు భావించుచున్నారు. ఈ ధర్మమును విడనాడవలయును. లేకున్న చేపట్టవలయును. ఇటు నటు గానిస్థితిని, ఉపాంప సాధ్యపడదు. కలకత్తా కాంగ్రెసుసభలో నిర్ణయించబడిన శాసనసభా బహిష్కార తీర్మానము, పిమ్మట నాగపురపు సభయందును, అహమ్మదాబాదు గయా కాంగ్రెసు సభలందును నామోదింపబడెను. ఈ తీరుణమున నీ తీర్మానమును ద్రోసివైచుట కెట్టి యవసరమును గనుపించదు. అందుకు మారుగ, వెనుకటికన్నను బహిష్కారము నెక్కడు కట్టుదలతో కొనసాగించవలసిన యవసర మేర్పడినది. శాసనసభల ఎన్నికలను, భారతీయులు వెనుక బహిష్కరించుటచేతనే, సంస్కరణముల బూటకము ఇంత త్వరలో వెల్లడియయ్యెను. మితవాదులకు సంతోషము సంస్కరణముల నిజస్వరూపము గోచర మయ్యెను. శాసనసభలు ప్రజాభిప్రాయమును సఫలపరుప జాలవనియు, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడనేరవనియు, తామితకాలము మోసపోతిమనియు, మితవాదు లంగీకరించుట లభించెను. స్వపరిపాలనమును చేరువకు దెచ్చుటకు గాని, ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యములను రక్షించుటకు గాని ఇవి యక్కరకు రావని, స్పష్ట మయ్యెను. శాసనసభల ఎన్నికలను ప్రజలు బహిష్కరింపకున్నచో, సంస్కరణముల యాధార్య మింకను ప్రజలదృష్టినుండి మరుగై యుండెడిది. వాని వ్యామోహము దేశము నింకను వెంట నంటుచుండెడిది. శాసనసభల బహిష్కారమువలన, సంస్కరణములు ప్రజాభ్యుదయమున కెంతవరకు తోడ్పడగలవో త్వరితముగ వెల్లడియయ్యెను.

కని విని యెరుగనిరీతిని నిర్బంధములు ప్రయోగించబడుటయు, వానిని నివారించుటకు శాసనసభలకు శక్తి లేకుండుటయు, ప్రజాభిప్రాయమున కనుగుణముగ అయ్యయములను నిర్ణయింప పీలు లేకుండుటయు, హిందూ దేశమునకు వెలుపలనున్న భారతీయుల స్వాతంత్ర్యములను కాపాడుటకు శాసనసభల కెట్టిశక్తి లేకుండుటయు, మొదలగు సంగతులు బయల్పడుటచే, సంస్కరణములవలన దేశమున కొనగబడిన మహద్భాగ్యమేదియు లేదని స్పష్టమగుచున్నది. ఇంతకుపూర్వ మెటుల భ్రమ జెందినను, ఇకముందు సంస్కరణములను కట్టుకొని ప్రేలాడవలసినయగత్యము లేదు. యంగు ఇండియాపత్రిక దెలిపినటుల, గయాతీర్మానమునకు పిమ్మట, సర్దిఫీకెట్టు ప్రయోగము, ఉపప్రశ్న, కల్లికు నిర్విఘ్న కమిషను, అల్లయన్స బ్యాంకు వ్యవహారము, భారతీయుల కున్నతోడ్యోగములు, కెనియా నిర్ణయము, మొదలగు సందర్భములన్నిటి యంచును శాసనసభాభిప్రాయము లెటుల ద్రోసి వేయబడెనో చూచినపిమ్మట, శాసనసభాప్రవేశమును గూర్చి వాదించుట కవసర మేమాలియు గనుపించదు. ఇటుల ప్రత్యేకములకొరకు బ్రవేశించినను, అటునిస్పాన్సేపు సహకారముకొరకు బ్రవేశించినను, శాసనసభలలో జేయదగినపనిగాని, దేశమునకు జేయగలిగిడి మేల్గుగాని మృగ్యము. అసహాయోద్యమము నడుగంటజేయుట దక్కు వేరు లాభము గనుపించదు. మంచిని గ్రహించి చెడుగును నిరోధించెద మనినను, మంచిని చెడుగును గూడకలిపినిరోధించెద మనినను, ఫలిత మెక్కటియే యగును. శాసనసభల తీర్మానములను మూలద్రోయుటకు, ప్రభుత్వమునకు సర్వాధికారములు గలవు. ఈ యధికారములను ప్రయోగించుటకు వారు వెనుదీయరని ఇంతకుమున్నే స్పష్టమయ్యెను. కాంగ్రెసునుండియు అసహాయోద్యమమునుండియు దేశదృష్టిని శాసనసభలవంకకు మరలించుటవలన, స్వరాజ్యసిద్ధి దూర మగుటయు, వ్యవహార

మంతయు మొనటికి వచ్చుటయు లభించును. శాసనసభలలో జేరి అసహాయోద్యమమును కొనసాగించుట, సాధ్యపడని విషయము. సాధ్యపడినను, ప్రయోజనము మృగ్యము. ఈ యెత్తుల నతిక్రమించుట అధికారులకు సులభము.

వ్యర్థకార్యములందు కాలమును వినియోగించుట కిది సమయము గాదు. ప్రతి భారతీయుడును తన శక్తిని కాలమును స్వరాజ్యసిద్ధికి వినియోగింపవలసిన యాస మయమున, శాసనసభలనునాట వస్తువులతో కాము గడపుటవలన, అదగ్యమును కోల్పోవుట సంభవింపగలను. కేరళాయం దేమి, దక్షిణాఫ్రికాయం దేమి, భారతీయుల కడగండ్లు మిన్ను మట్టుచుండ, గాంధీమహాత్ముడు మొదలగు సుప్రసిద్ధనాయకు లింకను కారాగృహములందు మసలుచుండ, భారతీయుల ప్రాథమికస్వాతంత్ర్యములు భంగపడుచుండ, అసహాయోద్యమమును విడనాడుటకన్న దోస ముండువా? సహాయనిరాకరణమును కట్టుదలతో కొనసాగించుట కిది ముఖ్య మగు సమయ మని, బాలు డయినను గ్రహింపగలడు. అసహాయ మనియు, సహకార మనియు, మాటలతో తమకు ప్రపక్తి లేదని నెహ్రూగారు పలుకవచ్చును. సహకారము వలన లాభము గలదని తెలియుటతోడనే, తాము సహాయనిరాకరణమును విడిచివెట్టెద మని వారు దెలుపవచ్చును. కాని, ప్రస్తుతస్థితిలో అసహాయ మొక ధర్మమని యంగీకరించెదవారు, నెహ్రూ గారివలె తలంపజాలరు. ఏ విధమున జూచినను, శాసనసభాప్రవేశమువలన లాభము మృగ్యమనియే గన్పట్టుచున్నది. శాసనసభలకు వెలుపలనే కృషి సలిపిన గాని, విజయప్రాప్తి గలుగజాలదు. అనవసరవాగ్వాదములలో నా య కు లు మునిగి యున్న సమయమున గూడ, అసహాయోద్యమ విజయము బహిర్గత మయ్యెను. అకాలీల విజయము, ప్రపంచమునకు సత్యాగ్రహశక్తిని వెల్లడి చేసెను. నాగపురపు విజయము, సత్యాగ్రహసామర్థ్యమును వేనోళ్ల చాటుచున్నది. తురుష్కసహస్యా విజయము మరొక నిదర్శనము. అసహాయోద్యమ ప్రయోజనము లొకటివెంట వేరొకటి ఫలించున్నవి. నాయకు లేకభావబద్ధులై, అసహాయోద్యమముపై అచంచల మగు భక్తిని గనుకటది, నిర్మాణకార్యక్రమమును మహాత్ముడు బోధించిన రీతిని నిర్వహించి యున్నచో, స్వరాజ్య మీ సరికి ప్రత్యేక మయ్యెడిది. అందుకు మారుగ, అనుమోదములతోను, సందియములతోను, భిన్నాభిప్రాయములతోను కాలము గడపుటచే ఇంతటి దుస్థితి దేశమునకు తలపించినది.

ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభవారు ప్రస్తుతసందర్భములను యోచించి, శాసనసభాబహిష్కారమును స్థిరపరచి, అనుకూల కార్యసంవిధానము నేర్పరుచుట అత్యావశ్యకము. భారతీయుల దృష్టి యంతయు కాంగ్రెసు యముపై లగ్నమై యున్నది. కారాగృహమునుండి ఇంతకు మున్నే విడుదలయ్యిన జాక్వరు కిచ్చూగారు అహమ్మదాబాదు నందు ముచ్చటించుచు, శాసనసభాప్రవేశము ప్రయోజన విరహిత మని తేలపరచి యుండెను. కిచ్చూ గారు దెలిపినటుల, శాసనసభాప్రవేశము గోరువారికి ఏకోద్దేశము గనుపించదు. కొంద శాసనసభ లన్నిటిలో బ్రవేశింపవలె నందురు. మఱ కొందరు సామాజ్యశాసనసభలో మాత్రము బ్రవేశింపవలెనందురు. స్వరాజ్యపక్షమునందు రోజురోజుకు బ్రవేశించెడివారిలో దేశమునకు గాని మతమునకు గాని పాటుబడనివారు గలరని, కిచ్చూగారు కనిపెట్టిరి. తుర్కీసమస్య పరిష్కార మయినను, కిలా

ఫాల్ సమస్య ఇంకను కలిపాకరము గాంచలేదు. మహమ్మదీయుల కీసమస్య ప్రాణతుల్య మయినది. అది కలిపాకర మగువరకు, శాసనసభలో మహమ్మదీయులు బ్రవేశించగూడ దను ఫత్వా నిలిచి యుండునని కియూగారుజోధించుచున్నారు. శాసన సభాప్రవేశము, మహమ్మదీయ మతధర్మమునకు విపరీతము. అసహాయోద్యమసూత్రములకు భంగ కరము. తాత్కాలికలాభదృష్టితో జూచినను దీని వలన కలిగెడి మేల్లకన్న అనర్థములు హెచ్చని కఠోరామలక మగుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో సీమార్గ మును ద్రోక్కనేల? ఆ పిమ్మట పశ్చాత్తాపము మొందనేల?

హ ర తా శ ము

కెనియానిర్ణయము కట్ట భారతీయులు తమ య సమస్యని గనుపఱచుటకు, 27-వతేది హరతాళ దినముగ నిర్ణయింపబడినది. ఆ నిర్ణయమును, భారతీయులలో నన్నిపక్షములవారును జయప్రదముగ కొనసాగించుట ధర్మము. కెనియా నిర్ణయమును మితవాదులు గూడ బలముగ నాక్షేపించుటచే, కాంగ్రెసు ఉత్తరపు శకలమగుటకు తోడ్పడుట మితవాదుల విధి యగు చున్నది. సామ్రాజ్యశాసనసభ్యులగు భూపతిరాజు వే:కటపతిరాజగారు, హరతాళము నన్నిపక్షముల వారును అవలంబింప వలయు నని హెచ్చరించి యుండిరి. హరతాళము నవలంబించుటతో, భారతీయులకర్తవ్యము ముగియజాలదు. భారతీయుల దృఢనిశ్చయము వెల్లడియగుటకు మాత్రమే, హరతాళ మక్కడకు వచ్చును. ఆ నిశ్చయమును తుది వరకు విడనాడకుండుట, వారి ముఖ్యకర్తవ్యము. సామ్రాజ్యమునందు భారతీయులు మానవ మాత్రులుగ పరిగణింపబడనపుడు, వారు సామ్రాజ్యముగాంచి ఎటుల గర్వముజెందగలరు? సామ్రాజ్య సమావేశమునందు గాని, సామ్రాజ్యప్రదర్శనము నందుగాని, వారు ఏముగముతో పాల్గొన గలుగుదురు? తెల్లవారిలోబాటు భారతీయులకు సమాన స్వత్వములు లభించువరకు, వారికి సామ్రాజ్యమే లేదు. ఆ కారణముచేతనే, భారత కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు దేశభక్త కొండవెంకటప్పయ్య పంతులుగారు, హరతాళదినమును "అసామ్రాజ్య దిన"మని కడుచక్కగ పేరడిరి. ఈ పేరు దేశము నంతను ఆకర్షించినది. హరతాళదినమున ఆంధ్ర రాష్ట్రము కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను శిరపా వహించి ఉచిత రీతిని తన ధర్మమును నెరవేర్చుగాక. భారతీయు లందరును ఏకవేదికపై జేరుటకు, కెనియానిర్ణయము వారికి అమూల్యవకాశము నొసగినది. ఆయవకాశము నుపయోగించుటకు వారు పూర్తి వహింపవలయును. భారతీయులు దృఢసంకల్పులగుచో, స్వరాజ్యము సిద్ధింపకపోదు. వలసరాజ్యములలోని సోదరుల కడగండ్లును రూపుమాయకపోవు. మద్రాసు కార్పరేషనుసభ వారుగూడ, కెనియా నిర్ణయమున కసమర్థి గనుక అచితప్రతికారమును సూచించుటవలన, మద్రాసు మేయిలుకట్రికకు కట్టరాని కోపము గలిగెను. కార్పరేషను తీర్మానము మేయిలుకట్రిక నాశ్చర్యమున ముంచెను. కాని, వలసరాజ్యములలో భారతీయు లనుభవించుచున్న కష్టములపట్ల మేయిలుకట్రిక గాని, తదితర ఆంగ్లేయుకట్రికలు గాని సానుభూతి గనుపరువక, తెల్లవారి యాగడములనే సమర్థించుచుండెను. వీని నెదుర్కొనుటకు భారతీయులు పూనగనే, ఇవి ముక్కులపై వ్రేలిడుకొనుచున్నవి. భారతీయులు వీని విమర్శనములను చాటింపక, స్వధర్మనిరతులై మెలగడ రని విశ్వసింపడము.

ధర్మమా, రాజీయా? మన రాజకీయవేత్తలకు మార్గే క్రభువు రచించిన "రాజీ"యను గ్రంథమే ప్రమాణ గ్రంథము. ధర్మమును పాటించకుండుటకును, తాత్కాలికలాభములనే ప్రధానముగ నుంచుకొనుటకును, మార్గే రచించిన గ్రంథము వలపురకు చాలకాలము యిండియు అక్కరకు వచ్చుచున్నది. పాశ్చాత్యజీవీసిద్ధాంతములకు, మార్గే విధించిన సూత్రము లనుగుణముగ నున్నను, భారత జాతీయజీవితమున కివి యనుకూలంప వని కనుగొనవచ్చును. ధర్మమును విడనాడి తాత్కాలిక సౌకర్యములను ప్రధానముగ నెంచుట, భారతీయునికి తగినవని గాదు. గాంధీయహాత్ముడు రాజకీయ రంగమున బ్రవేశించి వెనకటి రాజకీయనాయకుల సిద్ధాంతములను మూలద్రోసెను. గా. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరుగారు "రాజీవీరసూత్ర"మను విషయమునుగూర్చి ఇటీవల ను ప స్వ సిం చుచు మార్గే సిద్ధాంతములను సమర్థించిరి. వారు వివరించిన దృష్టాంత మొకటి చిత్రముగ దోచును. మద్యపానము గూడదని పికెటింగుజేయుట న్యాయమయినను, త్రాగెడివారు తమ యిచ్చవచ్చినటుల చరింపకుండ వారి స్వాతంత్ర్యము నడ్డువరుచుటకు వరులకు హక్కులేదని, రామస్వామి అయ్యరుగారు పలికిరి. అయ్యరుగారిసిద్ధాంతమే ప్రబలుచో, దుర్మార్గుమును సలుపువారిని నిరోధించుట కేరిగి హక్కుండజాలదు. క్రభుత్వకార్యములు స్తంభింపవలసి వచ్చును. మద్యపానము వలదని పికెటింగు జేయువారు త్రాగబోతుల స్వాతంత్ర్యము నరికట్టుట లేదు. వారు చేసెడిపనులు అధర్మములని మాత్రమే సంస్కర్తలు బోధించెదరు. సంస్కర్తల హితవు నాలింపకున్న వారు విధింపబోయెడి నిర్బంధ మేమియు లేదు. ఇట్టి సందర్భములలో పికెటింగు కార్యములను దండించుట, ఎట్టిన్యాయమో దెలియదు. క్రభుత్వాధికారులగు రామస్వామి అయ్యరుగారి కిట్టిదండన సరియగునదిగ దోపవచ్చును గాని, ప్రజానాయకుల కటుల దోపజాలదు. సభకధ్యక్షత వహించిన, న్యాయమూర్తి స్వామిగారు మానవ ధర్మము నెక్కుడు చక్కగ గ్రహించిరి. రాజీయనిన, స్వామిగారి కిష్టము లేదు. చిన్న విషయములలో రాజీవలన ప్రయోజన మున్నను, ప్రవర్తన మునందును, అంతరాత్మపట్లను, రాజీ వనికీ రాదని, స్వామిగారు హెచ్చరించిరి. ఒకవిషయమును గూర్చి సరియగు సభిప్రాయమునకు వచ్చినపిమ్మట, అటునిటు గాకుండ ప్రవర్తించుట పనికిరాదని, వీరు ముందరించిరి. ఆంగ్లేయులలో గూడ రాజీకన్న ధర్మమునే ఎక్కుడు ప్రధాన మని భావించెడివారు గలరని, స్వామిగారి క్రసంగము లేటవరుచుచున్నది. మార్గేగారి సిద్ధాంతములనే ప్రమాణముగ భావించెడి దినములు ఇంగ్లండులోగూడ గలించినవి.

స్వయంసహాయము

భారతీయులు స్వయంసహాయమునే నమ్ముకొనవలె నని గ్రహించుటకు, మరియొక నిదర్శనము తోడ్పడుచున్నది. టాంఫోర్డువారు జరిపెడి విచారణలో, ఉక్కుపరిశ్రమలకు ప్రభుత్వమువారు రక్షణ సుసగలయు నని తాతాకంపెనివారి పక్షమున నిచ్చిన సాక్ష్యమును, చదువరులు పరిశీలించుదురు. ఈ విచారణ ఇంగ్లండులో నప్పుడే కలవరము గలిగించుచున్న దని, హిందూపత్రికకు లండను విలేజుకును వ్రాయుచున్నాడు. హిందూ దేశ పరిశ్రమలకు రక్షణ చేకూరకుండుటకు ఒక వంక కస్పర్వేటిపు పక్షమువారును, వేరొకవంక లేబరుపక్షమువారును ప్రయత్నించు చున్నారుట.

న్నను ప్రజా
మానవుడు ఈ పాఠమును
యెక్కు డవసరి మేర్పడుచున్నది.

సానిక వార్తలు

ఇండియను లారిపోర్టు—మద్రాసు:—డి. అప్పారావుగారు బి. ఏ. యల్. యల్. బి. అడ్వోకేటు, మైసూరు మద్రాసు సీరిసు ఇండియను లారిపోర్టుకు నియమించబడిరి.

క్రిమినలుల సమరణచట్టము:—క్రిమినలుల సమరణచట్టము నెక్కుడు 1 నవ్ నెక్కుడు (2) ననుసరించి, సమరణలు నెట్టెంబరు నుండియు ఆచరణలో నెట్టబడునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

సామ్రాజ్యశాసనసభ:—సామ్రాజ్య శాసన సభకు గుంటూరు నెల్లూరుజిల్లాపక్షమున నమోదర సెలలో జరుగనున్న ఎన్నికలలో నొక అభ్యర్థిని యిందుమాలముగా తెలియజేయకొనుచున్నాను—కోన వెంకట్రావు, బాట్ల.

మద్రాసు పట్టణమునందలి కారాగారములు:—యల్. బి. పురుషోత్తమ మొదల్యారు, పి. వి. నుందర మార్టిన్. రాజు. డాక్టరు యం. సి. కోవర్, డాక్టరు మినె ను ప్రిలయ ను బ్రిక, మినె. యం. సి. కోవర్ గారూ, అనధికారులు, మద్రాసు పట్టణమునందలి కారాగారముల సంవర్ధించుటకు నియమించబడిరి.

జాతీయనిధి, పారిశ్రామిక సంఘము:—ఈసభ యొక్క సభ్యుల సాధారణ సమావేశము 24 వ తేది కుక్రవారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు మహాజనసభ హాలులో జరుగును. ఆపుడు డి. ఆర్. గోపాలస్వామి అయ్యంగారికి ఎగ్జిక్యూటివు కమిటీవారు ఇలాండుకు వెళ్లుభయ్యలో సగము రెండు రూపాల నిధిని విషయమును గూర్చి ట్రస్టీలతో వోకరను ఏ. ఆర్. దొరస్వామి అయ్యంగారు వ్రాసిన లేఖ చర్చించబడును.

కన్నడవరదల సహాయనిధి:—ఒక ఉపన్యాసము:—దిక్షిణకన్నడ జిల్లాకు కల్గి వరదలవలనగల్గిన నష్టమును స్వయముగ జూచినవ్విక, ఈనిధి కాంక్షలు నెత్తెరి ఆర్. న్యాయనారాయణ రావుగారు అచట వరదల వల్లగల్గిన నష్టమును గూర్చియు, చేసిన సహాయముల గూర్చియు కె. యం. సి. ఏ. 24 వ తేది కుక్రవార సాయంత్రము 5-30 గంటలకు నవవ్యసించెదరు. గా|| బి|| వెంకట సుబ్బారావు కారధ్యక్షత వహించెదరు.

తమిళ వైద్యసంఘము:—ద్వితీయ సమావేశ ప్రదర్శనములు:—తమిళ వైద్యసంఘముయొక్క ద్వితీయ సమావేశము ప్రదర్శనమును సౌందర్యమహాలలో యూ సెల 25, 26, 27, 28 తేదీలందు జరుగును. డి|| బి|| యల్. డి. స్వామికన్న పిల్లెగారు యం. ఏ. యల్. యల్. బి. మద్రాసు కావనసభాకార్యదర్శి అధ్యక్షత వహించెదరు. గా|| ఏ. సి. పాత్రిగారు బి. ఏ. బి. యల్. క్రభుత్వమాత్యుడు 26 వ తేదీని ప్రదర్శన ప్రారంభింపను నున్నెదరు. గా|| యల్. మహమ్మదు బాలీబుల్లాసాహెబు బహదూరుగారు కే. డి. సి. బి. ఇ. రెని న్యాయమంతు, 28 వ తేదీని బహుమానముల కందివెలెదరు.

హైకోర్టు వార్తలు

[గౌ. ప్ర. న్యాయ, న్యాయ, కృష్ణమ, వ్యాసమ గార్లు]

ఒక హైకోర్టు వకీలు

ఈదినము 11 గంటలకు, న్యాయమూర్తులు హైకోర్టు కేసు ఎం. ఆర్. నుందరం అయ్యరుగారు...

నుందరం అయ్యరుగారు కర్నూలు కలెక్టరేట్ ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యరుగారు, అల్లాడి కృష్ణస్వామియ్యరుగారు...

అడ్వోకేటు జనరల్ గారు న్యాయమూర్తుల నిర్ణయములకు వదిలిపెట్టిరి.

న్యాయవాదవృత్తి నవలంబించుట కకళాశ మియ్యమన కీర్తిస్థాపనార్హము డెన్. ఆర్. రామచంద్రయ్యరుగారు చెప్పిరి.

తీర్పు

కీర్తివృత్తిని మరల సాగించుకొనుటకు చెప్పబడినట్లు (ఎం. ఆర్. నుందరం అయ్యరుగారు)నకు అకళాశ మియ్యమ ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఈవిధమున తీర్పు చెప్పెను.

అడ్వోకేటులలో నెల్ల సామాన్యులకు అంగ న్యాయశాస్త్రము గాని స్త్రీనాట్రములే యశ్వయంపతేయబడుచుండెను. ఏదైన నేరముచేసి కేసుబాంధియైనవల తన పొరబాటులను తెలిసికొని కష్టత్రాపణ చేసి న్యాయమార్గమున ప్రవర్తించుచుండెనె, అతను ఏవృత్తికై శిక్షణను పొంది ఏవృత్తి సంకటపూర్వకములంబించుచుండెనో ఆ వృత్తియందు ఆతను ప్రవేశించుటకు మరల కకళాశ మియ్యవలెను. ఈ కేసునందు ఈనూత్రము సంపూర్ణముగ అవ్యయించును. చెప్పబడినట్లు న్యాయశాస్త్రములోని యశ్వయంపతేయబడు ప్రవర్తించెను. అసామాన్య పరిస్థితులలో, అసామాన్యమగు పద్ధతి నవలంబించుటయే నది. శిక్ష విధించినపుడే, కేసును చర్యవుచ్చుకొనుటకై అట్టిని వెట్టియుండవలసివచ్చెను. కాని అందులకు చెప్పబడినట్లు బాధ్యుడు గాదు. అట్టివృత్తి నవలంబించుచున్నప్పుడు విడుదలయినపుటి నుండియు ఆతను సక్రియరైన గలిగి గౌరవముగ జీవించుచుండెను. ఆతనుపరమ మంచినది తెలుపుచున్నట్లును సుప్రసిద్ధులగు న్యాయవాదులే మొసగుచున్నాడు. ఆతను కకళాశ మియ్యవలె. ఎం. సి. టి. ముత్తయ్యకెట్టిగారే ఆతను విశ్వాసపాత్రుడని ప్రశంసించినవారు కనుక ఇట్టి సూచనలలో, చెప్పబడినట్లు కకళాశవృత్తి నవలంబించుటకు అర్హుడని నేను తలంచుచున్నాను.

గౌ. న్యాయ, కృష్ణమ, రామేశంగమ్ ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారి తీర్పుతో సేకీకరించిరి.

నేను ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారి కోర్టునందు సి. ఎన్. రామస్వామి అయ్యరు, ఎం. రామస్వామి మొనల్యారు, కే. ఎన్. వెంకటరామ అయ్యరుగారు కీర్తిస్థాపనార్హులని చెప్పిరి.

కే. టి. ము. మొనల్యారుగారి యగుటచే, హైకోర్టు మూలమును.

చెన్నపురి ఆంధ్రమండల కాంగ్రెసుసంఘ సభ

చెన్నపురి ఆంధ్రమండల కాంగ్రెసుసంఘ సామాన్య సభ నిన్న సాయంత్రము 5-80 గంటలకు ఆంధ్రమండల భవనమున శ్రీమంతుల కాశీబాబు నివాసేశ్వర రావు పంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. ప్రతినిధులు సమావేశమయి గానున్న ఆవు సర జాతీయ సభకు మండలమునుండి నల్లగు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనవలెనను తీర్మానమును పాటించుటయే. ఇంతకును దరఖాస్తుల సంపాదన కాశీబాబు నివాసేశ్వర రావు పంతులుగారు, వేమనరపు శ్రీరామదాసు పంతులుగారు, గోనుగంటి వేణుట సుబ్రహ్మణ్యముగారు, వి. ఎల్. కామ్రే గార్లు, ఈజ్జరాజురపు అశ్వరథాచారి మహాసభకు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనబడిరి. కాననభాగవతమును అంగీకరింపవలెనని గోరు ప్రతిపాదన ముద్రాపాఠించు కొనుటకుచే, వాదనయమై యధిక మరు చర్యజరగ లేదు. స్వచ్ఛంద సేవకును సమావేశ మగుటకు ప్రజేతము చేస్తురును విషయమున కార్యకర్తల కధికార మొసగును తీర్మానింప బడెను. ఈనెల 27 వ తేదీన జరిగిన వారతాళము సందర్భము, బార్ని టౌను ఆంధ్రులకు జరిగినట్లు బడెననియు, నాగభట్టరాజు చౌదరిగారు జనత్రయముగ నొనగ్గుటగాను ప్రయత్నింపవలెననియు వెలువడెను. ఇందు లకుగాను రు. 50 లను మంజూరజేయవలెనను తీర్మానము సభ వారిచే అంగీకరింపబడెను. తరువాత సభ్యులతో వందనములతో సభ ముగిసెను.

“నల్” నాటక ప్రదర్శనము

నువర్ణ పతక బహుమతములు

ఏలూరు శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము వారు నిన్న సాయంత్రము 5-80 గంటలకు ప్రారంభించి రాత్రి 10-80 వరకు ఎ. సి. సి. మహారాజుగారి యాజమాన్యమున “నల్” నాటకమును ప్రదర్శించిరి. చురరాజువారు నలపాత్రమును ధరించిన యాదవల్లి న్యాయశాస్త్రముగారు గారిని, దళయంతిపాత్రను ధరించిన ఉప్పలూరు సుందరరావు గారిని, నుడేవునిపాత్రను ధరించిన అద్దంకి శ్రీరామమూర్తిగారిని సువర్ణపతకములు బహూకరించి, ఇదివరలో వీరినాటక ప్రదర్శనములందు న్యాయశాస్త్రమును ధరించుచుండెన కడియాల రత్నయ్యగారికి సువర్ణపతకము సంపెదమని మహారాజుగారు వాగ్దాము జేసిరి.

“నల్” నాటకము మద్రాసుపాఠశాల సుపరిచితమైంది. కర్నూలుకర్నూలు నెన్ని టి నో వారు జాచి యుందురు. ఈసమాజమువారి యాదవల్లి మేలనో గాని వారివెనుకటి ప్రదర్శనములకు యెక్కువ అర్హతముగను, రసవంతముగను ద లేనని ప్రేక్షకు లభిప్రాయపడిరి. విను సుడేవుడు రంగమున ప్రవేశించి నవ్వటించుకొంతరక్తి ట్రైను. మొత్తముమీద కొన్ని అపరాధపుష్కారములు బాగుండకపోయినను, నాటకము చక్కగ నే ముగిసెనని చెప్పుచున్నాను. నాటకము ముగియబోవుపుడు మద్రాసు ఆంధ్రసభాభివేతయును, ఆంధ్రనాటక రంగధారాకాంగ్రేసుయును అలలించుచున్న రుమానీ శేషగిరిరావు బంతులుగారు చెన్నపురి ఆంధ్రులకు మును సమాజమువారికి కృతజ్ఞతాభివందనలను తెలుపుచు, ఈసమాజముగారి టు డి గొ. మానుముడి ప్రదర్శనములనుని యును, చెన్నపురి ఆంధ్రుల టి టును వీరి ప్రోత్సాహ మొసంగవలయుననియును, చెప్పి జమిందారుగారికి సిల్వీ మహారాజు గారికి వందనముల జరిపిరి. ఈవిధము లిచ్చే కవివారము రాత్రి వారికోర్డనాటకమును ప్రదర్శించురు.

శాసనసభల ప్రకటనలు

శాసనసభలకు అభ్యర్థకులు నుం. గో. రెమవారు మంపెడి ప్రకటనలకు గాలం అంగుళముకు దూ 1-కి యు 2-0-0 చొప్పున చార్జీ యిచ్చుకొనిన గాని ప్రకటించుటకు వీలుండదు. వ్యవస్థాపకుడు.

మద్రాసు శాసనసభ నిర్వాహనభ

ఎన్నికలు - కృష్ణాజిల్లా

మద్రాసు శాసనసభ నిర్వాహనభకు కృష్ణామండలము తరపున గల మహమ్మదీయేతర స్థానములు నాల్గింటిలో నే నొకదాని కభ్యర్థకు నుండవలసిని రావుసాహెబు కల్లి చిట్టిఅబ్బాయినాయుడు, (రయతు) పూళ్ల, యేలూరుతాలూకా.

కార్యము

కాంగ్రెసు సంఘ కార్యకర్త యిట్లు మధ్య చెన్నకట్టములో జరిగిన మునిశి జూచితిని. ఆభ్యర్థకుల వోట్లు సంపాదించుట దుష్కర్మము లాచరించుచున్నా రని వినుచుంటిమి. వోట్లు నిజముగా జూచుచుండినయెడల అది చింతనీయవే. భాగ్యవారులే ధనము పుష్కలముగ నొసంగి వోట్లు సంపాదించుచున్నట్లుల తెలియుచున్నది. ఇందువలన సమర్థుడైనను వీరవాడగు ఆభ్యర్థి, భాగ్యవారుతో పోటీ బడినపుడు జయ మొందుట దుష్కర్మమగును. కావున నియోజకుల సంఘములుగ నెప్పుడీ యట్టి దుష్కర్మములు జరుగకుండ వాడరిలయును. కార్యరేషను అధికారులు మోటారులను బద్దలు పెట్టుచుండి అపవేదనలనని గూడ కోరెను మునిశిటూ డింజులు పెద్దవై నియోజకులకు సౌకర్యము గలుగటముల పోలింగు ప్రేషనుల నెక్కువ జేయవచ్చును. ఎన్నికల న్యాయముగ జరుగుటకు ప్రతిమునిశిటూ డింజులలోను సంఘములేర్పడియు, కార్యరేషను అధికారులు బాగ్యరేషనిగొనియు కనిపెట్టియుండవలయును.

ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ: - న్యాయమూర్తి వేపా రామేశంగారి యధ్యక్షతక్రింద నిన్న సాయంత్రము 5-80 గంటలకు సాంబర్యమహాసభయందు మద్రాసులోని ఆంధ్రవిద్యార్థులు సుమారు 60 మంది సమావేశమైరి. ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభను సూత్రముగ స్థాపించవలెనని యొరన, తనకు నుండిన సభమును పునరుద్ధరించిన యాత్తముగ నుడునని వరియొరన ప్రదర్శనములే ఇతరసభలకు లేకయుండనవచ్చును ప్రత్యేకముగ నొక విద్యార్థిసంఘమును పోషించుటకై నన్ను, మద్రాసు ఆంధ్ర సభకు ఆనుబంధముగ నే ఈ విద్యార్థి సభ నేర్పరించిన యుపయోక్తముగ నుడునని మరియొరన నూచించిరి. ఆంధ్రవిద్యార్థులకై యొక సంఘముండవలెనని పూవుర కల్లిపాఠశాలముండెను గాని అక్కలిని గూర్చి మాత్రము నిన్ని తాల్చిపాఠశాల లేకుండెను.

మద్రాసులో కుడలకోడి ఆంధ్రవిద్యార్థుల బండ, 50 మంది విద్యార్థులు సమావేశమైరి సభయంతే సంఘమును స్థాపించవలెనని యొరన అనాడే సమాధికారుల నెన్ని కొనుటయు, చర్చలను నెట్టుకొనుటయు, అందఱు ముగ నుండునని ఆభ్యర్థులు నూచించుచు, సభ ఏవిధముగ నుండవలెనో యాలోచించుటకు కొంత వ్యధి నొసగి అదరు విద్యార్థులకును అకళాశ మొసగి మరల నొక సభను జరపుట యుచితముగ నుండునని యనిరి. సభ యేర్పగునకి కత్తిగి. డి సాయుడే సానభూతి జూపును మని న్యాయమూర్తి రామేశంగారు నిశ్చయించిరి ఆభ్యర్థకులకు వందనములతో సభ ముగిసెను

బొంబయి శాసనసభ ఎన్నికలు

ఆగష్టు 22 వ తేదీనుండి బొంబయి శాసనసభ ముగిసిపోవును కావున నవంబర్ 30 వ తేదీలోకల తిరిగిసభ్యులకు యొజ్జగలముల నెన్నుకొనవలెను. నామినేషనులకు చిరకొబు నెట్టెంబరు 4 వ తేదీయు, నామినేషనులేవర్ల కరిగిట నెట్టెంబరు 6 వ తేదీయు, బొంబయిసభకు కిచ్చ మిగిలిన ప్రజేతము అన్నిటిలో పోలింగుకు నవంబరు 1 వ తేదీ బొంబయిలో వోట్లు లెక్కించుటకు నవంబరు 3 వ తేదీయు, ఇతర ప్రజేతములలో వోట్లు లెక్కించుటకు నవంబరు 12 వ తేదీయు ఫలితములను ప్రకటించుటకు నవంబరు 30 వ తేదీయు నిర్ణయింపబడెనని నెజిట్ ఎక్జిక్యూటివ్ లో ప్రకటించబడెను.

ఆవసరమహాసభ- శాసనసభా ప్రవేశము

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యదర్శి సర్కులరు

ఈ సర్కులరు ఆక్షేపణీయము

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుని

అభిప్రాయము

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు దళిత శ్రేణుల వేంకటప్పయ్యకులుగారు మరల గుంటూరువద్దనుండి ఇచ్చిన రాష్ట్రీయకార్యదర్శి సర్కులరును సూచించే ప్రతికేలలోను సంభాషణలలోను చర్చ అధిముగా జరుగుచుండుటచే దానినిసూచి నేను దేశభక్తుల అభిప్రాయమును తెలిసికొనగోరి వాటి విన్నవించగా వారిందులకు నయలో నడిచిరి.

(ప్ర:-మీరు కాశీశ్వరరావుగారి సర్కులరును చూచి తిరా?

ఉ:-చూచితిని.

(ప్ర:-ఆలేఖను ప్రకటించుటకు రాష్ట్రీయకార్యదర్శి అధికారము కలదా?

ఉ:-శాసనసభలకు అధ్యక్షుల పేరును జిల్లాసంఘములవారు తెలుపవలెనని కోరుటలో రాష్ట్రీయకార్యదర్శి అధికారాధిక్రమణ మొనరించెనని తెలుచెదను. అది అక్షేపణీయము. అతడు స్వతంత్రముగా వాదించింది పనిచేయుట కోరుటచే అతనికేమితి కలిగియున్నది. గయలో జరిగిన మహాసభలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లుండరుగూడ శాసనసభలకు వెళ్లగూడదనియు ఏకగ్రీవముగా తెలిసిరి. కాంగ్రెసులో విభేద మొస్తేనే తరువాత జూరాయిలో భారత స్థాయిసంఘసభ జరుగుటకు పూర్వము ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ జరిగినది. ఆసభలో ఆవసరసభకు జరుపవలెనను నూతన చేయబడెను గాని శాసనసభలకు వెళ్లగూడదనియు రూఢిగా ప్రకటించబడెను. అటు సమీప మరల సంవత్సర ప్రతిపాలకుని తీర్మానము రాష్ట్రీయ సంఘసభలో వాదించబడలేదు. అట్టివో ఆంధ్ర రాష్ట్ర సంఘము శాసనసభాప్రవేశము వాదించుచున్నదను భావమును కొరవలకు కలిగించుటచే అవకాశమును రాష్ట్రీయ ప్రధాన కార్యదర్శిగారు కాశీశ్వరరావుగారు కలిగించియుండెనుగాదా.

(ప్ర:-ఈ సర్కులరులను సెట్టివలెను కలుగును.

ఉ:-ఆవసరమహాసభలో శాసన సభాప్రవేశము కష్టమైనది. రాష్ట్రీయ సంఘము వారు ప్రకటించిన భావములకు విరుద్ధమగు భావమును కలిగించుట చిట్టి విషయమే. ఇట్టి మహాసభలో వాటిర్మాన మొనరించుట అడకుండు శాసనసభల కధ్యక్షుల పేర్లను నూచించవలెనని కోరుట అసంభవముగా తొందరపడినట్లు కనబడుచున్నది. శాసనసభలకు వెళ్లవలెనని కాశీశ్వరరావుగారు నమ్ముచున్నవో అది తిరస్కరించి అభిప్రాయము గాని రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభలో అభిప్రాయ మెంతమాత్రమును కాదని బాగుగా స్పష్టమగుచు కాశీశ్వరరావుగారు అభిప్రాయమును ప్రకటించివో అక్షేపణీయమే. దానిని గాని నిరోధకతలవలన రాష్ట్రీయ సంఘమును కలసికొని తన శాసనసభలకు వెళ్లగూడదనియు దానిని సూచించుచున్నది. కాశీశ్వరరావుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు కాశీశ్వరరావుగారు తెలిసిరి. అట్టివో యిట్టిసర్కులరును పంపుట అసంభవమని వారు ప్రకటించుటచే అసంభవమని తెలిసిరి.

(ప్ర:-ఇప్పుడు సర్కులరును కాశీశ్వరరావుగారు రద్దు చేయగలరా?

ఉ:-రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు యాచించుచున్నది. అది తీర్మానమును చేసి రాష్ట్రీయసంఘసభ కాంగ్రెసుసంఘముల కిచ్చి తెలియజేయవలెను.

(ప్ర:-కాశీశ్వరరావుగారు సత్కారమును విరమించుటకు సూచించిరా?

ఉ:-ఇట్టి సభాసభలలోనే గాన గౌరవముగాను సత్కారమును విరమించబడెను. మొదట కేవలము స్థానికముగా నుండిన యిటు దిక్కలో దేశముగా మారిపోయింది. అన్ని రాష్ట్రీయమును సత్కారముతో పోషించుటచే ఉద్దేశ్యము. ప్రతి ఒక్కరూ సత్కారమును పొందుటకు వలెను.

పోర్టు సెంటుజార్జి గెజెటు

ఆగస్టు 21 మంగళవారము

శాసనసభ

తాడిమిరి భుజంగ రావుగారు బరంపురం నవ్ కోర్టుకు నవ్ కోర్టుకు నియమించబడిరి.

జూల్యును లా. జి. లా. సి. క్విరామ్ సాహెబు బహదూరు గారు కల్యాణ నవ్ కోర్టుకు నవ్ కోర్టుకు నియమించబడిరి.

అభివృద్ధి శాఖ

డాక్టరు బి. నుందూ రాజుగారు ఫిషరీల డైరెక్టరుగా నియమించబడిరి.

కే. రాఘవాచారిగారు అగ్రికల్చరు అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగా నియమించబడిరి.

అన్నావోలై అయ్యరు సుప్రమాణ్యకార్యదర్శులు గోదావరి తూర్పు దివిజనులో స్పెషలు నవ్ దివిజనుకు నూతనైర్వహక నియమించబడిరి.

వైద్యశాఖ

యస్. పద్మానాభకర్మగారు రాయపూరు మెడికలు స్కూలు అసిస్టెంటు నూతనైర్వహక గూడ పనిచేయు నియమించబడిరి.

కే. సి. పద్మానాభ మిసనుగారు మెడికలు కాలేజీలో రిజిస్ట్రార్గా నియమించబడిరి.

యం. కే. రామస్వామికార్యదర్శులు గారు మద్రాసు మెడికలు కాలేజీలో రిజిస్ట్రార్గా నియమించబడిరి.

టి. సోమసుందరయ్యగారు కెలవునుండి రాగానే మద్రాసు జెనరలు అస్పత్రికి రిజిస్ట్రార్గా నియమించబడిరి.

బుద్ధగయదేవాలయమును పాద్యుల కిచ్చివేయవలెను

డాక్టర్ లింగు సమీపమున్న భూస్వామి శ్రీకృష్ణ సంధ్యు పాద్యుల బుద్ధగయదేవాలయమును పాద్యుల కిచ్చివేయవలెననియు, ఇండియా ప్రభుత్వము దత్తెలమానీక్రింద నేపాల భూటాన్ మహారాజుల సహాయము నపేక్షించవలెననియు తీర్మానించిరి.

ఆత్మహత (నెల్లూరుమండలము)

కాలసిరి:-పల్లెటూరువాయువు బలముగా పీయచున్నది నన్నుకురుము చిన్నము లేమియు గానించుటలేదు.

నవ్ అసిస్టెంటు కలెక్టర్:-ఇచ్చట నవ్ అసిస్టెంటు కలెక్టర్ గావుండిన శ్రీ నరసింహంపంతులుగారిని నెల్లూరుకు బదిలయించిరి. వారిస్థానీ శ్రీయ్యకు మంగివూడి కామేశ్వరరావు పంతులు గారు వచ్చియున్నారు. పీయ గోదావరిమండలమునుండి వచ్చియున్నారు.

ఖాసిరి:- అది యేమిపాపముగాని యీతాలూకాయందు ఖాసిరి జరుగుచున్నది. ఇటీవలనే వెంటరావు కలెక్టర్ గా ముంజాలూరు వరసయ్య అవతరించి చనివెడి. మున్నె తిరుగా పాదేనం దోక గల్లవానిని తెగటాల్చారు. వారికు తెగతో తెలియలేదు. (ఒకవిలేఖరి)

వదలని దొరకనమవారి కప్పమైంది. వాటిచేతావమును గానిపోవుటకు దేశీయులకుల హక్కు యావతాక సత్కారమును నీరడముట చాలసంతోషకరము. ఈసత్కారమును కోల్పోవముతో ప్రారంభించబడెను. మొదట నేటు జమనాలూరు బహుగారును పిచ్చుట పట్టు సోదరులును దీక్షతో కొనసాగించిరి. ఆ స్థిరాస్థియుల వారును నిరుపమానమును సహాయముచేసిరి. దొర్లక్క విగ్రహమును అసహాయావ్యమకత్తికిని యిచ్చియును ప్రతి నిద్రకములు. కాంగ్రెసు శాసనసభలో భిన్నాభిప్రాయములను విరోధభావములు నేర్పడియున్నను గూడ దేశమునం దన్ని రాష్ట్రీయల ప్రజలు నీ ప్రజలును మనభ్రాతృముగ కేరీధించిరి. ఈరితిగా నీ వాటి యవతాకసంతులు సత్కారమును సంతోషమును విజయమును భించుట అసహాయావ్యమకత్తికిని ప్రాకృత్యమును గూర్చి మామగల నయ్యకము మరంత ప్రజలకుచున్నది. ఇంతవరకును కాంగ్రెసువారిల విచ్చి అసహాయ విధానమును నిర్వహించు నిర్ణయముగను ఏకాగ్రతతో కొనసాగించవలెనను నయ్యకము దీక్షలను వదిలి ప్రజలకుచున్నదని దేశభక్తులు సంతోషించిరి. (స్వకీయ విలేఖరి-గుంటూరు, ఆగస్టు 21)

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయ విలేఖరి)

మున్యసిపలు వ్యవహారములు

ఆగస్టు 22:-ఈనెల 14 న తేదీన జరిగిన మున్యసిపల సంఘసభలో సీపురమును కిటిగా నేర్పరచి 80 మంది ఎన్నుకొన్న సభ్యులందునట్లు జేయవలసివడిగా తీర్మానింపబడెను. ఆనెట్లోనే మున్యసిపలువారు వైర్యముగా ఆర్డరుమీద అస్సీలు జేయు కమిటీకి మం. శ్రీ కందుల లక్ష్మీపతిగారి నెన్నుకొనిరి. ఈ కమిటీలో జిల్లా కలెక్టరుగారును జిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటు గారును మాదిరెడ్డి వెంకటరత్నంబాయుడుగారును యుండినారు. శ్రీ వెంకటరత్నంబాయుడుగారు ప్రస్తుతము జిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటుగలచే రాజమహేంద్రవర మున్యసిపలుసంఘమునకు నుకరియేరిరి ఎన్నుకొనవలసి వచ్చినది.

రోడ్లు

మా పురమునందు రోడ్లన్నియు అభ్యాసపు నీతియందున్నది. ముఖ్యమగు మెయిన్ రోడ్లు యంతయు గోరులతోను గతుకులతోను చాటియున్నది. ఇక మిగిలిన రోడ్లములు జెప్పనక్కరలేదు. ఎక్కువ రోడ్లమున్న సోంపాటి సుతపునంటి యున్నరోడ్లు చూచి విచారము కలుగును. రోడ్లంతయు చెడిపోయినది. మరమ్మతుకై రోడ్లు కిచ్చుటకుల కంకరపోసి యిచ్చుటికి నుమారు రెండుమాసములైనది. కాని మరమ్మతులు ప్రారంభించలేదు. ఎప్పుడు ప్రారంభించుటచే దెలియదు. పాటలవలె యిరుకు యిరుక్కులను కంకరకుట్ట బుండుటవల్ల యిబ్బంది పొచ్చుగా నున్నది. పురపాలక సంఘసభ్యులు ఈవిషయమై బోధానీకము నపొందియుండుట కోరవలెను.

గాంధీ శిక్షాదినము

గత గాంధీ శిక్షాదినము కాంగ్రెస్ కమిటీవారు భద్రగను సగము తెలుపు విశ్రయించిరి.

నర్ రెడ్డినాయుడుగారు

గౌ. నర్ రెడ్డినాయుడుగారు 21 న తేదీ యనంతము రాజమహేంద్రవరము విచ్చిరి. శ్రీ రెడ్డినాయుడుగారు పోలవరంలో నుపన్యసించుట కేదరట.

వేటపాలెము

(ఒక విలేఖరినుండి)

కాలమానము

రైతులేదు. భూమిమీద వైరపచ్చలు కాన్వెంపపు. వాదమాగాని భూమిగాని, కుంతేమాగాని భూమిగాని యింతవరకు నాటబడి యుండలేదు. పడమటిగాడ్డులు యింతవరకు పీయచుండుట చూడ, బురుధ్యము మానదా యని తోచుచుండును.

జిల్లా ఎమ్మెకేవనల్ ఆఫీసరు

పీయ యీ గ్రామ బి. బి. హిందూ మిడిల్ స్కూలును పరీక్షచేయుటకు దయచేసిరి. ఇది పాఠ్యాయుల కష్టకర్తముల పీరి బాగుగా వెలుగును. ఈకాలమునకు లేగినవలెనముల ప్రాథమిక విద్యోపాధ్యాయులకు తనవి విచారించుచు, తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుతో కలిసి మాట్లాడుచును, లిఖితరూపముగా వాయుచును, పీయచేయుచున్నప్పటి ప్రకంపనము.

నిర్బంధించిత ప్రారంభవిద్య

ఈ మూనిసిపాల్ నిర్బంధించిత ప్రారంభవిద్య నిర్మింపబడు తాలూకాబోర్డువారు యోచించుచున్నారు. ఇందుల కొక కాబోలు ఎమ్మెకేవనల్ భూమిస్థుల వేయుట తీర్మానించుకొనియున్నారు.

రైల్వే ప్రేమను

నుమారు 12 కేల జవాభగారిని కన్న మెంటు గంట యిస్తాయుల్లి, కంటయిండు నవ్ పోస్టాఫీసుల్లి, కర్తకస్టాఫ్ విలీల్లు యీగ్రామములో రాత్రులందు మెయిలుబుడ్లు అంబోవుట కడకోరవలెను. ఈవిషయము రైల్వే అధికారుల యోచించెదకు గాక.

విలేఖరులకు సూచన

బి. క. కా. మృ. టి. టి. చే. సో. ఆ. నూ. మం. నూ. పే. రా. మ. కం. కే. మ. రా. మ. శ్రీ. మ. ల. కో. కృ. క. ను. ప్రకటించబడును. 1919/24

గ్రామములందలి దూదివర్తకులు

భద్రదువ్యాపకమునకు జేయగలలాభము

అభిలషారత భద్రదువ్యాపకమునకు జేయగలలాభము

గారు బొంబాయిలోని అభిలషారత కార్యక్రమ భద్రదువ్యాపకమునకు జేయగలలాభము

దూదివ్యాపకమునకు జేయగలలాభము

అయిన నట్లు అభిలషారత జేయగలలాభము

అయిన ప్రతిగ్రామములోను వరుసగా 20 రూపాయలైన వచ్చును

2. గ్రామములలోని నేరగాంధ్రులను ఆ అనగడ కొనుటకు వచ్చెదరు

గ్రామములలోని వర్తకులు భారతీయపాఠము జేయువారు గారు

4. సాధారణముగా యీ గ్రామములలో వర్తకులు జేయువారే మిల్లుములను దీసికొనిపోయి అచట అమ్ముదురు

5. గ్రామములలో మిల్లుములు దొరకనక్కడు వరుసగా వారు స్వయముగ గడ్డ నేసికొనవలసి వచ్చును

వర్తకులందరకు పెట్టుబడిపెట్టి విశేషశ్రమమును కొనకుండ ఆపుజేయవలెను

అట్లు సంస్థలలేకున్నయెడల చాలామంది వర్తకులు కత్తి

సంస్థలనుగా నాయకము భద్రదువ్యాపకమునకు దళిమును గలిగి

నే నీవిషయములను బెప్పుచున్నాను ఇంకను స్వల్పవిషయములను వదిలితిని

నోటీసు

చెన్నపురి స్కూలు కాజు కోర్టులో

దావా నెం 3600/1923

వాకి:—సి. శ్రీనివాసాచార్యుర్రు.

VS

తరివాది:—ఎస్. ముద్రాపాపయ్య, కట్టానగ్రామం పెల్లూరుజిల్లా.

తరివాది 10-8-1920 తేదీన కె. రంగస్వామి అను వరసికర్న 80 కు యిచ్చిన ప్రామాణికములైన తెలుగుబడిన వాదికి చేబట్టు చేయబడినది

పి. కె. కలరావు అయ్యర్,

28-8-1923.

వాదికి:—

గంగానది వరదలు

అపాయము తప్పట

సహాయ ప్రయత్నములు ప్రారంభమగుట

పొట్నూ, ఆగస్టు 22:—గంగానది వరదలు చాలావరకు తగ్గినవి

గ్రామములనుండి రక్షించబడిన వేలకొలది ప్రజలు తిరిగి తమతమ ప్రజావసరములను జరుగవలెనని కోరుతున్నారు

అనుగులవలెగా నీక నిలచియున్నది ఇండ్ల కప్పులపై ప్రజలు నివసించుచుండిరి

లది కరువులు ప్రవాహములతో కొట్టుకొనిరాగా పొట్నూనద వానిని వెలుపలికితీసి రక్షించుచున్నారు

నిన్న నీరు కొంతతీయబడినచో నల్లదాజిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు కొన్ని గ్రామములకునీ రక్షించిరి

కత్తులన్నియు రక్షించబడిన నేగాని కృషిచేయుచున్నవారి కచ్చుట అంగీకరించుటలేదని ఆరెడు తెలిపెను

గ్రామములలోని నిలచియున్నవారు ఏకా ఒక విధముగా భావించుచున్నారనియు

సంపూర్ణముగ ఇదియైపోయెను పొట్నూలలోని ప్రజలు సంపూర్ణముగ నానందమొందుచున్నారు

ఈవరదలు అపాయముగా కచ్చుటచే, సహాయప్రయత్నములను సరిగ్గానే పట్టించుకొనియున్నామనియు

చూడవలెననియు ప్రార్థించిరి

పొట్నూయందు వరదలు నిన్నతీరమునకును నూతనముగ పట్టణమును దాని సమీపమునకును బంకిపురమొదలగాను

నగరమును నిలిపివేసెను అంతయుగాని ప్రాంతమున నదిచొరగదమునుండియుచున్నట్లు కన్పించెను

నిన్నరాత్రి పెర్రులరేటు గుమాస్తాను నిద్రయేరలేదు

వంగరాష్ట్ర ద్వారా వ్యాపారములు

గవర్నరు హెచ్చరిక

రంగరాష్ట్రమున కెన్నగు వందలవలస వాహరా పోలిక నేడునుకేరి

కొని ఒక ధనికంబు (కేరేచి) అయింతునున్న పెట్టెనున్నది పరుగుగట్టి నగలను కరుదున పట్టుకొని నిర్విరోధముగా వెడలిపోయిరి

అంతకుముందు కారందరును అంగధావలో నుట్టాడిరి

తలలుమార్చే తాంత్రికురాలు

ఒక భాటియాస్త్రీ చేసినమోసము

మాజీమేజర్ బాయి అనువామి కనకరత్న చేసినమోసము

దీనికోసం యెందరు కరుణపట్టినవారైనను అట్లుగనుకయు తమకని అస్త్రీతోభాగమును పంచుకొనుటకై ఒకటిల్లను ఎరిగోయిచ్చి మరియొక మగపిల్లవానిని తెప్పించుకొని మోసముచేయబోయినందున

తనను కుట్రచేయబడిరి

వాతావరణస్థితి

1923-సం అగస్టునెల 23-వ తేది గురువారము

Table with 6 columns: వాతావరణస్థితి, గోపాలపురి, కోల్కత్తా, విశాఖపట్నము, కాకినాడ, మచిలీపట్నము, గుంటూరు, కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపురము, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, కల్యాణ, నేలూరు, కొండవీడు, తిరుచనాపల్లి, నాగపట్నము, పుదుచ్చోరు, మధుర, పాంబుల, తిరువల్లూరి, తిరువేంగళము, కొచ్చిన్, కాలికట్టు, మంగళూరు, తెలంగాళ, హాపూర్, మేరకార, కైమాన, ప్రాచీనాపాద, కార్వార్, రత్నగిరి, కొంబాయి, బోలూరు, కొడైకానల్, ఉదకమండలము

సర్కారులు:—కాకినాడలో కర్నూలు స్వల్పముగ గురువారమున పెట్టుకొని

వర్షము:—మబ్బు లాఠిచూడిగా గలవు

కర్ణాటకము:—వర్షము స్వల్పము మబ్బులు దట్టముగ కుప్పిరి

అత్తులవృత్తి స్వల్పముగ వర్షముగలిగినవచ్చును

విశాఖలో గుమ్మె వ్యాపించెను

తెలంగాల్ నీలిగోడ్డు రాకపోకలకు పూర్తిగా బలగుట్టు కలిగియున్నది

రాక్షసిబొగ్గు వ్యాపారము

భారత దేశమునకు కలుగుచున్న నష్టములు

వివిధ సంఘముల రాయభారవర్గము

కలకత్తా ఆగస్టు 22:—రాజప్రతినిధిగారిచే గౌరవదీక్ష కావడము, ఇండియన్ మైనింగ్ ఛార్జర్లనువాతను, తూర్పుఇండియా, బెంగాలు నాగపూరు, రైల్వేలకుమినర్లను, బెంగాలు, ఇండియన్ మర్చెంటైస్ వాణిజ్యసంఘములను మరియు ఇతర సంఘముల (ప్రతినిధులు)లను, రాక్షసిబొగ్గు వ్యాపారాన్ని నిర్మూలించు చర్యలనుబట్టి గాను, ప్రభుత్వవాణిజ్యకాఖా సభ్యుడగు, చార్జ్ టు గారి కడకు రాయభారమును, ఇండియన్ మైనింగ్ ఛార్జర్లనువారి స్టేటుమెంటులను, దూరప్రదేశములకు వెళ్లు కస్తువులపై రైలు రేటు తగ్గించవలెననియు, కోలు, కోల సంకర్షణను రేటులు పద్దతి తిరిగి ఏర్పరుపవలెననియు, దక్షిణాఫ్రికానుండి ఎక్కువ యగు బొగ్గుపై పన్ను వేయవలెననియు చెలుపబడెను. 1911-1915 సం॥ కంటే నిష్పన్ను, కేటాబు బొగ్గుదీక్షను నూటికి 500 చొప్పున హెచ్చిపొయినది. భారత దేశ రాక్షసిబొగ్గు యొక్క గిరాకీ నూటికి 30 చొప్పున తగ్గిపోయెను. కేటాబువారి అక్రమమును పోటీయే ఇందుకు కారణము. కేటాబు బొగ్గుదీక్షను మరల కన్ను వేసి, భారత దేశపు బొగ్గు ఖనితో సమావేశమును భరతు అమ్మకట్టు జేయుచోయియుండల భారతదేశపు బొగ్గు యుక్తియొక్క భావిస్థితి చాల అంధకారముగ నుండును.

బొంబయి ఇండియన్ మర్చెంటైస్ చాంబరువారు ప్రేమాచార్యులను సంప్రదించు బలపరచిరి. ఇందులకు బొగ్గుభర అధికము గాదనియు, రేటులు పద్దతి కేర్పరచినయెడల భారత బొగ్గు పరిశ్రమలు, తమ సంగ్రహ మహారాష్ట్రను తిరిగి పొందుననియు వీరు చెలిపిరి. 1920 సం॥ నకు ప్రభుత్వము రైల్వేలకుమినర్లను గానగడి సదుపాయము తీవ్రముగూడ నొసగబడినయెడల వర్తకము త్రిగుణి కృత్యమును, అందులకు రైల్వేవారికి కచ్చు మొత్తము లందు లాటు గలగ నేరదు. దూరప్రదేశముల కంపెను రాక్షసి బొగ్గుపై రైల్వేవారు చార్జీలను నూటికి 25 చొప్పున హెచ్చించు టవలన ఇదిగరకుల రైల్వే ట్రాఫిక్లను నూటికి 25 చొప్పున తగ్గెను. అందుచే కంపెనీవారు అకొనిన అవసరము లాభము కలుగ నేరదు అని వైసంఘము వారు చెలిపిరి.

దిగుమతిపన్ను అధికముగ నావశ్యకము

కలకత్తా, ఆగస్టు 22:—చార్జ్ టు గారును, రాక్షసిబొగ్గు వ్యాపారము వారు ను చాచాపు రిక్టర్లు కంటుల కాలము చర్చించిరి. బొగ్గుదీక్షనుపై పన్ను వేయుట దేశీయారిక అవశ్యకతను రాయభారవర్గమున దన్ను సంఘముల వారును చెలిపిరి. దేశీయకును బొగ్గువలను తగ్గించుట కవసరమును ప్రయత్నములలో, రైల్వేలకుమినర్లను హెచ్చి అధికారమును తోడ్పడవలెనని వారు ఖండితముగ చెలిపిరి.

టారిఫుబోర్డు విచారణ

రెండుదినములు ఆగిపోవుట

జమ్మపూర్ ఆగస్టు 2:—అనుకోని విధముగా గాక, టారిఫు బోర్డు ఈ దినముగ గూడ విచారణను సాగింపవలెను. ఉక్కు తయారజేయుట కనుకయు, అందుకు సంబంధించిన ఇతరవిషయములను గురించి విచారణలను, తాతా కంపెనీవారు తయారు జేయుచుండిరి. ఈ రోజులు ఈ దినమున గూడ తయారు గాకపోవుటచే నీ దినమున విచారణ నిరసించబడెను. ఈ రోజు లీరాత్రి తయారుగను. రేపు వెలుగునగారి విచారణ జరుగును. బోర్డు 2 వకును మూడుమూడు మాత్రమే సమావేశ మయ్యెను తాతా కంపెనీవారి ప్రతినిధులను విచారించుట. పూర్తిగాలేదు. ఉక్కును ముడిపదార్థముగా నుపయోగించు జమ్మపూర్ పురప్రాంతముననున్న ఇతర పరిశ్రమలకు రేటులు తగ్గించవలెను ఇక్కడే పంపుచున్నాడు. విచారణ ముందముగ సాగుచుండుటకు, అవుసరమును విచారణలను ప్రోగు చేయుటకుం దగు ఆలస్యముమాత్రమే గారణముగాదు. విచారణాంశము లెక్కింపు విషయములను గూడ భారత మే. బోర్డువారిని ప్రతినిధులను ఇట్టిచిక్కులు ఎదుర్కొనుచున్నది. ఇట్టిచిక్కులు ముందుగూడ గలగుచుండునని దలచుచున్నాడు. తాతా కంపెనీ సత్తును పేట్లనుగా రోసగు సాత్తుము ఈ దినములో ముగియవలెనని, ఉపప్రతినిధులవారి సాత్తు మివారాంత్యమునకు ముగియవలెనని మొదట ననుకొనిరి. కాని పేట్లనుగారి విచారణలో రెండురోజులు తప్పిపోయినది. అంతియగాక టేన్ పేటు పరిశ్రమలవారు తీవ్రప్రతినిధులను వచ్చివారమున విచారించవలెనని గోరుచున్నాడు. అందుకు బోర్డు వారు అంగీకరించిరి.

కెనియానమస్య

ఈనెల 27 వ తేదీని హార్టాలు

విజయ

కెనియా తూర్పు ఆఫ్రికాలోని రాష్ట్రము. ఇటీవల ఆదివాసులు 20 లక్షలమంది. ఈ దేశమునకు మొట్టమొదట భారతీయులు వలసపోయిరి. వీరిసంఖ్య యిప్పటికి 29, 500. భారతీయుల వీరేశము నాకమించుకొని క్యూసానుజేసి దేశమునంతయు ఫలవంతముగను భాగ్యవంతులగు జేసి తర్వాత ఇగ్నీపువారచటికి వలసవెళ్లిరి. వీరిసంఖ్య యిప్పటికి 8 వేలు. ఆఫ్రికా దేశములో ముఖ్యముగ దక్షిణ, తూర్పు, ఆఫ్రికాయందు స్థాపించబడిన వలసరాష్ట్రములను తెల్లవారి కొరకు ప్రత్యేకము ఆకట్టుకొనవలెనని వారికి కోరిక గలిగెను. అందుచే దక్షిణాఫ్రికా ప్రధానమంత్రి యగు, జనరల్ స్మిట్సు గారితో కెనియాలోని తెల్లవారు వరికి భారతీయుల పౌర హక్కులను భంగముజేయుటకు కుట్రజేసినారు. ఇటీవల కెనియా రాష్ట్రములోని భారతీయులకు కాసనభూలో నాలుగు స్థానములను, గవర్నరుగారి కార్యకర్తలకు (కంట్రీ) కర్షణము దొస్తానను ఇచ్చెదమని యధాంతర మొక పరిష్కారము జేసిరి. అతీర్పున క్యూసానుజేయవలెనని తెల్లవారు సముట్టి తమ యభీప్రాయమును వ్యక్తచేయుగా జేసినచో తాము కత్తిరియధము జేయుకమరి ప్రతిజ్ఞపట్టిరి. అందుచే భారతీయులు రోషు వేకులై తమ స్వత్యగౌరవమును తాము కాపాడుకొన నిశ్చయించుకొనిరి. భారతీయులకును తెల్లవారికిని వచ్చిన తగావడము యముల ఆరు.

(1) కరమాదధి:—కెనియా రాష్ట్రమును కనడా రాష్ట్రము గువానలెస్వతంత్ర కలసరాష్ట్రముగ మార్చవలెనని తెల్లవారి పట్టు. ఇది కూడదనియు స్వతంత్ర రాజ్యముచే తెల్లవారిరాజ్యమే అనియు, అందుకు వోట్లవిధానమే నిదర్శనమనియు తెల్లవారి వాదము.

(2) వోట్లు:—కెనియాలోని 8 వేలమంది తెల్లవారిలోను 18 మంది దాదీనవారికెల్ల వోట్లుగలదు. ఇట్టియేర్పాట్లవలన ఇగ్నాంతులొగూడ లేదు. కావున 8 వేలవాళ్లలోను దాదాపు 8 వేలమందియు వోట్లజేతుగుదురు.

భారతీయులు 80 వేలమందిలోను రెండు వేలమందికి మాత్రమే వోట్లుగలవు. మరియు కాసనభూలో 8 వేలమంది తెల్లవారికి 11 స్థానములు. 80 వేలమంది భారతీయులకును 4 స్థానములు. కాట్టి స్వతంత్ర కలసరాష్ట్రముచే తెల్లవారి రాజ్యమే యగును.

(3) నియోజకవర్గము:—భారతీయ సభ్యులనెన్నుకొనే వోట్ల భారతీయులు ఆగ ను, తెల్లవారి సభ్యుల నెన్నుకొనే వోట్ల భారతీయులకు తెల్లవారు గ ను వరువేరుగా నున్నాడు. 20 లక్షలమంది ఆదివాసులైన దేశీయులకును వోట్లలేవు. వీరందరి కరపుర ప్రతినిధిగా ఒక క్రైస్తవ మత ప్రాదర్శియే తెల్లవారు సభ్యుడు. అరబ్బులకు ఒక స్థానము.

(4) పీఠభూములు:—ఇటీవల హౌలెట్సు అనబడు పీఠభూములుగలవు. ఇది మిక్కిలి యాకోగ్యవంతమైనది. వీనిపై భారతీయులకు హక్కుకాదని తెల్లవారి వాదన.

(5) వశ్యత నివాసములు:—ప్రతిపక్షములోను భారతీయుల నివాసములు నేదోయొక భాగమున ప్రత్యేకముగా నుంచి తెల్లవారు నివసించు మంచి ప్రదేశములకు వీరిని రాసీయ రాదని యొక వాదన.

(6) ముందుసంగతి భారతీయులను కెనియా దేశమున కికిమిద వలసరాసీయకూడదని తెల్లవారి పట్టు.

ఈ విషయములను గూర్చి యభిప్రాయములవారును ఇగ్నాంతులొలోని మంత్రివర్గమువారియెదుట కగావాడగా మంత్రిలు మొదటివిషయమును ఆదగ్గమును ప్రస్తుతమవుదలచేసి, 5 వ విషయమును ప్రత్యేకపు పేటలపద్ధతి గూడదనుచు 6 వ విషయమును ముఖ్యముగను కేక్రిన్ మూడువిషయములలో తెల్లవారికి పూర్తి అనుమతియుగాను తీర్పుజెప్పిరి. ఈతీర్పు తమ వెంటియ ఆకాభిగముగా నున్నది వైసురాయిగారే యొక్క కొనిరి. వారికోపాలు మిలివాదులు తాళునవేసిరి. కాని ఇండియాగవర్నమెంటు యభ్యుదకు క్యూగారి పోటియైన కంగీకరించ లేదు. కెనియా స్వతంత్రములై వలసరాష్ట్రము, జనగా క్రాసు కాలనీ. (బ్రిటీషు సామ్రాజ్యములోని భాగము. కావున సామ్రాజ్యములోనే భారతీయుల కట్టి యభిమాన ప్రముఖులు జరుగుట మంచిభావము. అందుచేతనే ప్రీనివాస

కాశ్మీరగారింటి మిలివాద్యములుగూడ నితర తల్పిల్లులగు చున్నారు బ్రిటీషు చరిత్రలోనిది కాశ్మీరమైకళంకము. ఈవిషయమై అమివాద మిలివాద భేదములుగాని ప్రామాణ్య (ప్రామాణ్య) భేద భేదములుగాని ప్రభుత్వవత్ ప్రభావము భేదములుగాని పాటింపక యెల్లరును ఈనెల 27 వ తేదీనాడు వేళమందంతట ఆఖిలభారతీ కాంగ్రెసు సంఘమువారి యజ్ఞప్రకారము నార తాళముజేసి బహిరంగసభలు గావించి యావిషయమునుగూర్చి ప్రజలకు ప్రబోధము జేయవలసియున్నది. దేశీయులందరు శీత గ్రీతముగా తమకోపమును అసమర్థమును బ్రకటించి జాతీయ గౌరవమును కాపాడుకొనవలసి యున్నది. కావున ఈతూర్పు కృష్ణా జిల్లాలోని కాంగ్రెసుసంఘము లన్నియు నీ కాంగ్రెసు ఆ దేశీయుల నిర్వర్తింప వేచుచున్నాయి. ఏగామయలో నేమిజేసిన నది తరువాత మాకుచెల్లును.

తూర్పు కృష్ణా జిల్లా } బొబ్బి వేంకట శేషయ్య,
కాంగ్రెసు కార్యస్థానము } చెల్ల వేం నరసింహయ్య,
బందరు, 22-8-22. } కాశ్మీరదర్శులు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

ఆగస్టు 23-వ తేదీ గురువారము

- 1) ధాన్యములు
దసరాలు రూ 1-కి రు 45-0-0 మొదలు 55-0-0 వరకు
బియ్యము బస్తాలు మొదలు. వరకు,
కుముచ తెనాలివి ,, వ 45 గలవి రు 12-0-0 12-8-0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 14-8-0 15-0-0
డిల్లీవి ,, డిటా ,, 15-0-0 15-8-0
రాగులు రూ. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-8-0
నవ్వులు ,, ,, 22-0-0 28-0-0
- 2) పప్పు ధాన్యములు
కందులు బస్తా 1-కి 205 రు. 12-0-0 రు 12-8-0
సెనగలు ,, డిటా ,, 10-14-0 11-2-0
సెసలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-0-0
మినుములు ,, డిటా ,, 18-8-0 15-8-0
ఉలకలు ,, డిటా 164 ,, 7-0-0 7-4-0
- 3) నూనె వస్తువులు
నవ్వులనూనె రూ 1-కి రు 150-0-0 155-0-0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14-0-0 28-0-0
కొండాపురం వేరుసెనగపప్పు రూ 1-కి ,, 55-0-0 60-0-0
యితర ప్రదేశము ,, 56-0-0 58-0-0
వేరుసెనగనూనె గానుగ రూ 1-కి రు 125 మిషన్ నూనె 120
అముదము నూనె రూ 1-కి రు 128-0-0
- 4) చిల్లర వస్తువులు
చాయపసుపు రూ 1-కి రు 215-0-0 220-0-0
కురపసుపు ,, రు 195-0-0 200-0-0
విరపకాయలు (గుంటూరు) రూ 1-కి రు 90-0-0 105-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు 40, 45
కాళహస్తి పాయకట్టు ,, రు 60, 65
తెల్లము రూ 1-కి రు 40-0-0 50-0-0
చింతపండు రూ 1-కి రు 35-0-0 45-0-0
- 5) ఇరుము
పట్టుల రఫం రూ 1-కి రు 84-0-0 85-0-0
చదరం ,, 85-0-0 88-0-0
రవుండు ,, 89-0-0 50-0-0
- 6) లోహములు
వెండి 100 రులంబు రు 78-0-0 80-8-0
బంగారము, రులము 1-కి రు 24-8-0 25-0-0
సవరను 1-కి రు 15-5-8
ఇత్తడి రూ 1-కి రు 805-0-0 810-0-0
రాగి డిటా రు 860-0-0 865-0-0
అస్కా చెక్కర రూ 1-కి రు 42-4-0 42-8-0
- 7) రంగులు ఆలిజరైలు
ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు రు 240
డిటా 16 డిగ్రీ-251

కె. రామయ్యపల్లిపాటి, కార్యదర్శి.

శాంతి కేంద్రము నెలవారపు జలా.

అమృతాంజనము

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు స్వ 1-4-0

505 మీ లోకమయ కస్తూరిమాత్రలయందు మిఠు తెలిపినన్ని గుణములుగలవు దయచేసి రక్షణంకి బుద్ధుడు పంపుడు.

506 మీ లోకమయ కస్తూరిమాత్రలు అందరును కృత్యాదులతో వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తొంబాలములో వాడిన మలబద్ధము ఎంతకాలము నుండియున్న మాయచుగును. తక్షణమే 6 బుద్ధుడు పంపుడు.

507 మీ లోకమయ కస్తూరిమాత్రలు, ఏజులు, బెళ్లు అందు కో నైవాప్తుము.

బాల సుఖోద్దయ ఇది బిడ్డలకు కల్పకరువు. శ్రేష్ఠమైన మూలికలనుండి కాస్త్రోక్తముగా తయారుచేయబడి నది బిడ్డకి క్రి, అకిలి తేమందుట, భేమలు, నరుపులు, తీమ, చిక్కిపోవుట, నిద్రలేమి, మలబద్ధము మొదలగు వాటిని పోగొట్టి మంచిమనము పుట్టిరిచ్చును. 20 దినములకు సరిపోవు బొమ్మధము బుడ్డి 1-కి ధర 0-12-0

507 మీ కస్తూరిమాత్రలు నిజముగా అన్ని వ్యాధులకును మంచి గుణమిచ్చినది. 12 బుద్ధుడు పంపవలెను, కంటెరావు దేశపాండి లైర్ కాట్ డక్కా వెస్టు బ్రహ్మపూరు, శిల్పూరు.

రు. 2 లు బొమ్మధములకొనువారికి మా శ్రీరాములవారి వట్టాభిషేక క్యాలండరు ఇనాం.

ప్రాచీ:— సం 881, రంబుకెట్టిబి, మదరాసు, ప్రాచీనుండి వి పీలు పంపబడవు.

పాశ్చ్య వెంకటాచల వండితులు శ్రీ శివారాధన వైద్యశాల మైసూరు. (2)

వెంట్రుకలే అందము?

రాలి పోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దువ్వెనలో ఉడిరాకమునుపే త్వరపడుడు. ఉడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడై పోవును.

అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కెట్టి రోగమున్నను, రోగ మొదలై మున్నను, యిది దివ్యవధము

వెంట్రుకలు చిట్టుట గాని, గంతుగ గాని యుండదు

మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుటి మెత్తిదనమున గల్గి కట్టుకలె నుండి మెర యు చుండును.

ఈ రోగమునే దీనిని తగ్గించి చూడుడు

వెంట్రుకలు యెట్లుబద్ధియగునో కనిపెట్టుడు

కామినీయా తలనూనెను నిన్ను శుక్లశక్తివృద్ధిగ జేయును.

నల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. వి. పి. వార్షికు ప్రత్యేకము.

అన్ని వోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు సువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

“ట్యో దిల్ బహారు”కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. ఆకర్షణకరమైన గుణముగలది.

కొన్న బుడ్డి 11 ధర రు. 2-0-0

ద్రామ బుడ్డి 1కి ధర రు. 0-12-0

1 ద్రామ బుడ్డి 1-కి ధర రు. 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి

మనోహరమైన వాసన మట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మందు లభ్యపారందరికీద్రవ్యము; శరీర అమ్మవారికీద్రవ్యముగా దా దొరుకును. తక్షణము,

పోలు యేజంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్గు అండు కెమికలు కంపెనీ,

126

155 జమ్మామసీదు, బొంబాయి.

వలన్యము!

పలమధికము!

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా.

	రు.ప.
1. తీర్థరసాయనము మూత్రలు అతీర్థమునకు	1-0
2. కజ్జలికలు ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి బర్దములకు సీసా 1-కి	0-12
4. అమృతాంజనము అన్ని రోగ్యులకు	0-10
5. మూలకంకు కైలము డబ్బి 1-కి	0-12
6. తామరలైలము; తామర, తిట్టకు	0-8
7. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-8
8. కలరా మూత్రలు. వాంతిభేదలకు	0-8
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-8
10. కర్ణశూలహరి, కవిపోటుకు	0-8
11. గజ్జికైలము, గజ్జిచీదలకు డబ్బి 1-కి	0-8
12. కనుకల కైలము, కింకరకలకు	0-8
13. కేలకు మందు సీసా 1-కి	0-4
14. కుప్పకు కైలము, డబ్బి 1-కి	0-4
15. దంతచూర్ణము, పండ్లపోటుకు	0-4
16. నుఖభోగి మూత్రలు	1-2
17. నుఖభోగి కైలము, పుండ్లకు	1-0
18. రోమహరి వెండుకలు ఊడుటకు	0-8
19. మోహినీకైలము వెండుకలు పెరుగుటకు	0-12
వెండికేకుల పుస్తకము 1-కి	రు. 1-0-0
20. చుండకు నూనె సీసా 1-కి	0-8
21. గ్రహాణి మూత్రలు డబ్బి 1-కి	0-8
22. జాలాబి మూత్రలు, మలబద్ధము	0-8
జుగారు తేకులపుస్తకము 25 తేకులు గలది 1-కి రు. 8-0-0	
23. పెప్పురుమెంతునూనె	1-4
24. చందిని అత్తరసీమిది కొన్న 1-కి	2-8
25. కుసుమారి మూత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
26. కిగ్గు బ్రాహ్మము సీసా 1-కి	1-0
27. కఫహరి కిగ్గు దగ్గులకు	1
28. కఫహరి మూత్రము, దగ్గు, ఉబ్బుములకు...డబ్బి 1-కి	0-8
29. నుందరికైలము, ముఖకాంతికి	0-8
30. కిగ్గు జీవన మూత్రలు, తలనొప్పలకు	0-8
31. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
32. జంతుకాతహరి, ఎముడికలకు	1-0
33. ఉబ్బుమునకు మందు	2-0
34. వాయువుపోటుకు మందు	1-0
35. విరోచనములకు మూత్రలు డబ్బి 1-కి	0-8
36. కస్తూరిమాత్రలు పెద్దవి మంచివి	80-8 0-10
37. వామకర్పూరము	...సీసా 1-కి 0-8
38. నేపాళ జీవపు కస్తూరి మంచిది	...రు. 1-కి 40-0
39. కంకశుభ్రవ్య	8-0
40. పచ్చకర్పూరం 1-వ రకం	8-8
41. పచ్చకర్పూరం 2-వ రకం	1-0
42. కాన్న లేక అది పచ్చికానా	8-8

అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి-మద్రాసు.